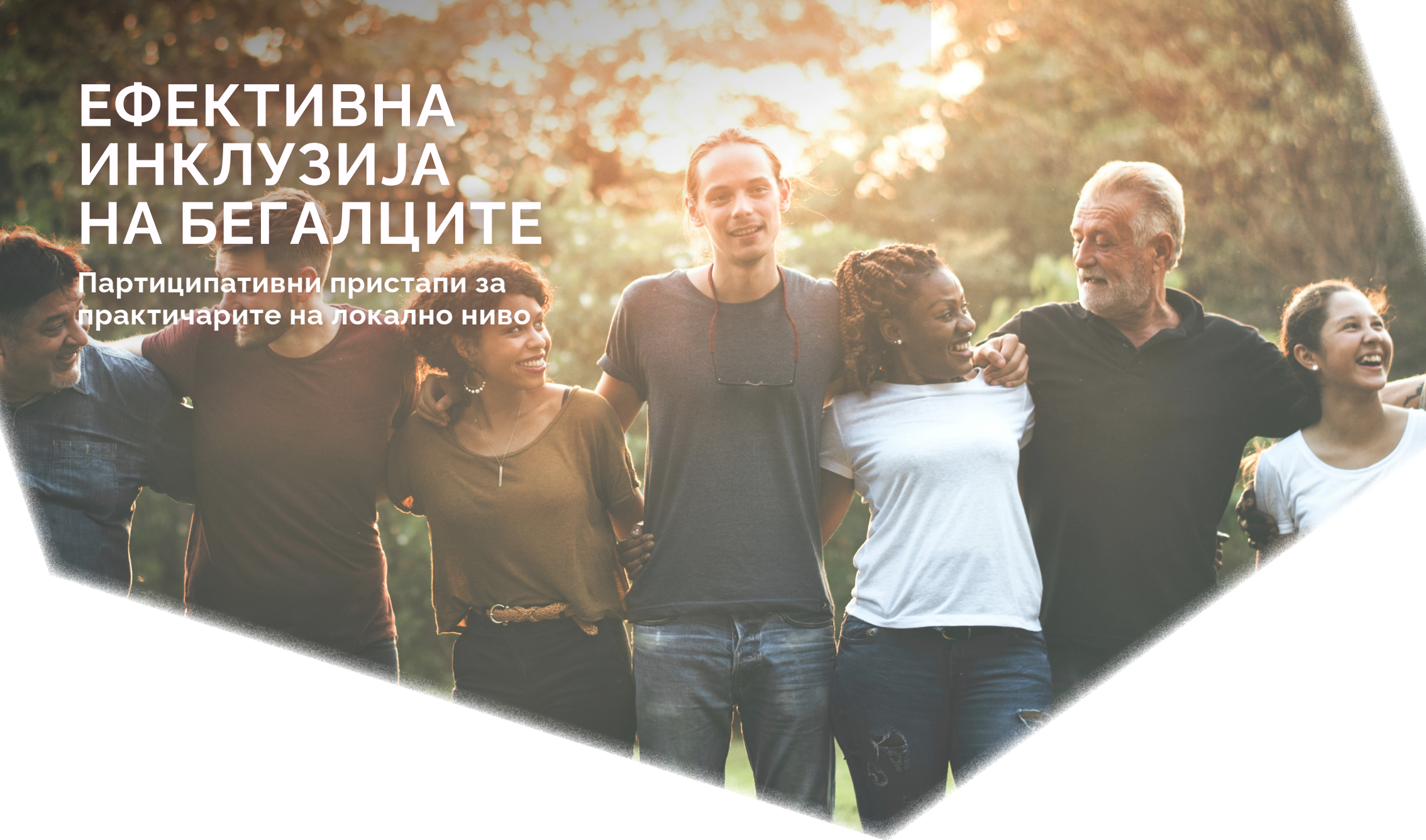

ЕФЕКТИВНА ИНКЛУЗИЈА НА БЕГАЛЦИТЕ

Партиципативни пристапи за
практичарите на локално ниво

1 | ПРИРАЧНИК

БЛАГОДАРНОСТ

Овој Прирачник е напишан од:

Кармин Конте од Групата за миграциска политика со поддршка на Александар Волфхард од Групата за миграциска политика; со технички упатства обезбедени од мултифункционален тим на УНХЦР и придонес од учесници во теренското тестирање и валидација во седум земји во Европа.

Посебна благодарност до националните координатори во Бугарија, Финска, Грција, Италија, Малта, Полска и Србија:

Бистра Иванова (Мулти Култи Колектив)

Сари Ванханен (Институт за миграција на Финска)

Константинос Влахопулос (Грчка фондација за европска и надворешна политика - ELIAMEP)

Гаја Тесторе (независен истражувач и консултант)

Жан-Пјер Гаучи, Бетани Вилкс и Соња Маркантонио (Фондација „Луѓе за промени“)

Рената Стефанска (Центар за истражување на миграцијата, универзитет во Варшава)

Гордана Грујичиќ и Владимир Петронијевиќ (Група 484)

КОЛОФОН

Фотографија:

© УНХЦР/Вил Свансон

© УНХЦР/Ендру Меконел

Шатерсток

Дизајн: dagmarvanschaik.nl

СОДРЖИНА

1. ПРЕДГОВОР	4
2. ВОВЕД	6
3. СТРУКТУРА НА ПАКЕТОТ СО АЛАТКИ	8
4. КАКО ФУНКЦИОНИРА ПАКЕТОТ СО АЛАТКИ?	10
5. КОИ СЕ ГЛАВНИТЕ ОБЛАСТИ НА СЕОПФАТНИОТ ПРИСТАП ЗА ИНТЕГРАЦИЈА И ИНКЛУЗИЈА?	12
5.1 Разјаснете ја потребната поддршка – Континуирано оценувајте ги потребите, бидете свесни за бариерите за пристап и приспособете ги услугите врз основа на редовна евалуација	
5.2 Обезбедете поддршка што одговара на потребите на сите – Прилагодете ги вашите услуги за да различни групи уживаат еднаков пристап и приспособена поддршка	
5.3 Создавајте услуги на долг рок – Усвојте перспектива за долгорочна инклузија надвор од фазата на прием и рана интеграција	
5.4 Работете не само за луѓето, туку и со нив – Вклучете ги корисниците во планирањето, спроведувањето и евалуацијата, и вреднувајте ги нивните повратни информации	
5.5 Вклучете ги локалните заедници и поддржете го волонтерството – Мобилизирајте ги ресурсите на општеството-примател и поттикнувајте доверба и позитивна идентификација	
5.6 Стремете се кон сеопфатна поддршка за интеграција – Поврзете се и координирајте се со други даватели на услуги и пополнете ги празнините во системот	
6. СЕОПФАТНА КОНТРОЛНА ЛИСТА ЗА РАЗВОЈ НА СЕОПФАТНА ИНИЦИЈАТИВА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА И ИНКЛУЗИЈА	67
7. ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ПРАКТИКИТЕ НА ИНТЕГРАЦИЈА	68
8. ПОИМНИК	72
9. ПРЕПОРАКИ	76

1. ПРЕДГОВОР

Она што се случува на локално ниво е важно за ефективната интеграција и инклузија на бегалците во заедницата. Градовите со своите ветувања за спроведување на Глобалниот договор за бегалците покажаа дека се инкубатори на иновации и добри практики за поддршка на заштитата на бегалците. Навистина, каде се преселуваат бегалците и како се тие вклучени во заедниците-домаќини зависи од визијата, соработката и посветеноста на градоначалниците, општините и локалните групи. Локалните власти честопати покажуваат великодушна солидарност со бегалците и мигрантите со тоа што ги штитат и ги препознаваат нивните богати и разновидни придонеси. Локалните заедници, исто така, можат да бидат сочувствителни како одговор на прогонството, загубата и културното отуѓување на раселените поради конфликти и насилство.

Овој Прирачник е развиен со Групата за миграциска политика и има за цел да им даде практични насоки на локалните актери и дополнително да ги инспирира да ги вклучат бегалците.

Нашата цел беше да создадеме пакет со алатки што се надврзува на практичните искуства на општинските власти и локалните актери во претворањето на националните политики во решенија, како што се: соодветно домување, пристап до документација и социјална и економска инклузија. Овие решенија најдобро функционираат кога бегалците се целосно вклучени во нивниот дизајн и развој. Бегалците носат богатство од вештини, искуство и подготвеност да придонесат за нивните нови заедници. Ние знаеме дека учеството на бегалците во одлучувањето помага да се изгради доверба во остварувањето на основните права и да се поттикне чувството на припадност и доверба во заедниците-домаќини. Партиципативните пристапи водат кон поаметни политики и програми со поголемо влијание. Сепак, управувањето со ефективно учество на изборното тело може да биде предизвик, особено кога се задоволуваат потребите на бегалците во дизајнот на проектот. Оваа алатка е дизајнирана да им помогне на локалните власти да го направат токму тоа.

Пакетот со алатки се надврзува на децениското искуство на УНХЦР и нашите партнери – и на експериментирањето – со партиципативните пристапи. Но, овој пакет е различен. Тој директно зборува за специфичните предизвици на градоначалниците, градските администратори и локалните даватели на услуги во пречекот и вклучувањето на бегалците и мигрантите. Ние користевме пристапен јазик и истакнавме добри практики за да инспирираме иновации и креативност. Исто така, ние развивме индикатори за мерење на напредокот, проценка на влијанието и кога беше потребно, го поправавме текот на процесот.

Оваа алатка е создадена во соработка со локалните власти, давателите на услуги, граѓанското општество и организациите предводени од бегалците низ Европа. Беше тестирана на терен во неколку земји и опкружувања и соодветно прилагодена. Бевме охрабрани од ентузијазмот и ангажираноста на алатката, која се надеваме дека е корисна за практичарите насекаде. Исто така, се надеваме дека ова ќе биде „жив“ водич и ќе ве поттикне да поделувате добри проекти, искуства и идеи за идните повторни користења на алатката.

Џилијан Тригс - Помошник Висок комесар за заштита при УНХЦР

2. ВОВЕД

Инклузијата на новопристигнатите баратели на азил, бегалци, мигранти и лица без државјанство стана клучен приоритет за градоначалниците, општинските власти, локалните граѓански општества и давателите на услуги. Додека националните стратегии воспоставуваат широка рамка на политики, локалните власти се тие кои се соочуваат со често застрашувачката задача да ги претворат истите во акција и да најдат практични решенија. Глобалниот договор за бегалци ги препозна интеграцијата и инклузијата како заедничка одговорност – а општините, приватниот сектор и локалните организации се појавија како клучни агенти за иновации и клучни партнери на УНХЦР. Успехот или неуспехот да се постигне ефективна инклузија или интеграција на локално ниво може да влијае на идното донесување одлуки за азил, преселувањето и комплементарните патишта. Затоа, императив е да го сфатиме ова како што треба.

Иако бројот на иницијативи за интеграција и инклузија се зголеми со максималниот број на пристигнувања во 2015/6 година, локалните актери и општинските власти имаат малку практични насоки за тоа како нивните услуги и практики може да се прилагодат на специфичната ситуација и потребите за заштита на барателите на азил и бегалците, мигрантите и лицата без државјанство. Учеството е од клучно значење за дизајнот на проектот, а идентификувањето на потребата за корекција на текот на процесот, сепак со текот на времето, може да биде предизвик за негово организирање и одржување. Разбирањето на

различните потреби на бегалците¹ и мигрантите во зависност од возраста, полот, културата, религијата, попреченоста или други фактори, и создавањето програми што соодветно одговараат е голема работа – но вреди да се вложи труд. Овој пакет со алатки е дизајниран да им помогне на локалните актери да изградат партиципативен пристап во нивните соодветни градови врз основа на децениското искуство меѓу хуманитарните и развојните актери во создавањето програми кои поттикнуваат инклузија и интеграција во заедниците-домаќини.

Пакетот со алатки е исто така дизајниран да им помогне на практичарите да го разберат влијанието на нивната работа и кои видови практики може да се назначат како добра практика и да се реплицираат во различни контексти. Поимот „добра практика“ стана клучен концепт во развојот, финансирањето, имплементацијата, евалуацијата и (транснационалната) промоција на овие практики. Сепак, она што претставува „добра практика“ во интеграцијата и инклузијата, во практична смисла е слабо разбрано, без јасни критериуми што би можеле да се применат при дизајнирањето и спроведувањето на нов проект со цел да се максимизира неговото потенцијално влијание.

¹ За целите на овој Прирачник, поимот бегалец може да вклучува бегалци, лица под субсидијарна заштита, баратели на азил и други лица на кои им е потребна меѓународна заштита и кои ги исполнуваат условите за опишаните услуги.

Истражувачката заедница и големиот број меѓународни студии обезбедија обемен преглед на макро ниво во смисла на погодни стандарди за интеграција и национални политики, како што е Националниот механизам за евалуација на интеграцијата (NIEM) заснован на пилот-проектот на УНХЦР и Индексот за политиката на интеграција на мигрантите (MIPEX). Меѓутоа, на микро ниво, практичарите за интеграција и телата за финансирање немаат практични алатки за промислување на правилниот тек на дејствување и проценка на нивните потенцијални силни и слаби страни за специфичната заштита и социјалните потреби на бегалците и барателите на азил. Овој пакет со алатки се обидува да го реши овој јаз.

Се обезбедуваат практична алатка „чекор-по-чекор и материјали за комуникација што ќе ги користат локалните чинители со цел дизајнирање, следење, извлекување повратни информации од корисниците, и оценување на нивните практики за интеграција и инклузија.

Пакетот со алатки ги разгледува и клучните критериуми за да се олесни идентификувањето на добри практики за интеграција и инклузија. Во секое поглавје од овој Прирачник, добрите практики ќе бидат претставени според посебни групи критериуми и фактори за успех, како и преку потенцијалот целосно или делумно да се пренесат во други национални и локални контексти или да информираат за политиките за интеграција.

3. СТРУКТУРА НА ПАКЕТОТ СО АЛАТКИ

Пакетот со алатки за интеграција се заснова на најдобрите достапни истражувања и стандарди од цела Европа, вклучително и од локалните власти, меѓународните организации, невладините организации, академските институции и индивидуалните практичари. Пакетот со алатки е составен од печатен **Прирачник, интерактивна онлајн верзија** на Прирачникот, картичка со резултати, **анимирано видео со објаснување**, како и **1-но минутно промотивно видео**.

1

ПЕЧАТЕН ПРИРАЧНИК

Прирачникот има за цел да го опфати концептуалниот дел од Пакетот со алатки и вклучува мултимедијални и материјали за читање. Обезбедува јасни и прецизни насоки за давателите на услуги и локалните власти да усвојат сеопфатен пристап кон интеграцијата на бегалците структурирани во 6 клучни области.

Целта на Прирачникот е да им помогне на практичарите да испорачаат успешни услуги давајќи им пристап до најдобрите практики и техники за ефективна инклузија.

4

АНИМИРАНО ВИДЕО СО ОБЈАСНУВАЊЕ

Анимираното видео со објаснување им нуди на практичарите дополнителен медиум преку кој тие можат да се запознаат со главните концепти на Прирачникот. Сепак, треба да се забележи дека видеото со објаснување не е замена за Прирачникот, туку има за цел да ги поддржи централните теми идентификувани во поглавјата.

2

ИНТЕРАКТИВНА ОНЛАЈН ВЕРЗИЈА НА ПРИРАЧНИКОТ

Интерактивната онлајн верзија на Прирачникот не само што им дава на практичарите полесна верзија за користење, туку нуди и можност да пополнат контролни листи за самооценување и да прават белешки на крајот од секое поглавје. Овие контролни листи и белешки автоматски се сумираат на крајот од Прирачникот, овозможувајќи им на практичарите да го видат сопственото прилагодено резиме.

3

КАРТИЧКА СО РЕЗУЛТАТИ

На интернет е достапна **картичка за резултати** за да им помогне на практичарите во идентификацијата на добрите практики за интеграција со примена на едноставен систем за бодување.

5

ПРОМОТИВНО ВИДЕО

1-минутното промотивно видео има за цел да ја подигне свеста за Пакетот со алатки, плус им нуди на практичарите почетна концептуална свест за неговата намена и цели.

Пакетот со алатки првично беше тестиран во седум пилот земји (Бугарија, Италија, Финска, Грција, Малта, Полска и Србија) и се базира на размислувањата и повратните информации од клучните чинители во интеграцијата.² Овој процес, исто така, има за цел да создаде стабилни мрежи на практичари и организации во секоја од земјите кои целосно го разбираат и интегрираат Пакетот со алатки во нивните програми. Целта на оваа методологија е да се осигура дека Пакетот со алатки, по почетната „фаза на тестирање“ во седум пилот земји, ќе биде опширно применлив во целиот европски регион, а исто така и во светот.

2 Бистра Иванова (Мулти Култи колектив); Гаја Тесторе (истражувач и консултант); Сари Ванханен (Институт за миграција на Финска); Жан-Пјер Гаучи (Фондација „Луѓе за промени“); Рената Стефанска (Центар за истражување на миграцијата, универзитет во Варшава; Владимир Петронијевиќ (Група 484); Константинос Влахопулос (Грчка фондација за европска и надворешна политика - ELIAMEP)

„Пред сè, ние мора да ги слушаме бегалците за нивните потреби и очекувања, за осмислувањето на мерките за нив, и во фазата на евалуација“
НАЦИОНАЛЕН ПАРТНЕР НА УНХЦР И МРГ

4. КАКО ФУНКЦИОНИРА ПАКЕТОТ СО АЛАТКИ?

Со цел да се постигне сеопфатен пристап кон интеграцијата и инклузијата, **заинтересираните страни за интеграција на бегалците се поканети да го користат целиот Пакет со алатки во развојот, адаптацијата и евалуацијата на нивните практики.**

Дури и ако одредени димензии не се применливи во нивните проекти и области на работа, тие имаат можност да се фокусираат на оние клучни димензии на Пакетот со алатки кои се релевантни и клучни за обезбедувањето на нивните услуги за бегалците.

За таа цел, Пакетот со алатки обезбедува **практични контролни листи, добри практики и „чекор-по-чекор“ прашања**, кои може да се користат при дизајнирање или оценување на нови мерки, поврзани со докази за постојните добри практики за социо-економска инклузија, ефективен пристап до права и културна интеграција. Истовремено, пакетот со алатки може да послужи како инструмент за ангажман и дисеминација насочен кон локалните заедници кои работат на интеграција и инклузија.

Контролните листи:

- **Ќе обезбедат практични насоки** за интеграција и инклузија на бегалците на крајот од секое поглавје;
- **Ќе овозможат персоналот да ги препознае релевантните потреби** и капацитети и **подобра поврзаност со бегалците** во однос на нивните активности;
- **Ќе помогнат да се прилагодат услугите на потребите и потенцијалот на бегалците** и соодветно да се **имплементираат** постоечките и новите проекти;
- **Ќе помогнат да се процени дали практиката е на „вистинскиот пат“;**
 - Ако практиката ги исполнува сите точки од контролната листа, тоа значи дека организацијата целосно прифаќа сеопфатен пристап за интеграција и инклузија во соодветната клучна област;
 - Ако практиката не исполнува некои точки од контролната листа, тоа значи дека организацијата сепак треба да го подобри начинот на кој се дизајнира или се обезбедува услугата за бегалците;
 - Доколку практиката не исполнува ниту една од точките од контролната листа, од организацијата ќе се бара длабоко да размисли за своите услуги и да ги вклучи насоките на Пакетот со алатки во развојот и имплементацијата на своите услуги.

Добрите практики вклучени во Пакетот со алатки се идентификувани според клучните критериуми во секое поглавје и според пет клучни општи индикатори (видете ја целосната листа на страница 68):

- **Инклузивност и учество;**
- **Релевантност и комплементарност;**
- **Ефективност;**
- **Одржливост;**
- **Партнерства и соработка.**

Контролните листи за самооценување може да се најдат во онлајн верзијата на Прирачникот за поддршка на давателите на услуги во евалуацијата и следењето на практиките и тие:

- Ќе им помогнат на практичарите да ги проценат нивните услуги;
- Ќе помогнат да се идентификуваат недостатоците и просторот за подобро обезбедување услуги;

- Ќе им дадат можност на практичарите да размислуваат за постоечките и новите практики, и да продолжат да ги следат на редовна основа;
- Ќе поддржат дискусија и размена со други чинители за зајакнување на стратегиите за интеграција и инклузија.

Онлајн картичката со резултати ќе им понуди на локалните актери јасни критериуми за идентификување на добри практики и лесно достапна алатка за брзо оценување на практиките за интеграција и инклузија со помош на систем за бодување.

ЗА КОГО Е НАМЕНЕТ ОВОЈ ПАКЕТ СО АЛАТКИ?

Овој пакет со алатки е дизајниран за:

- **Јавни власти и служби на национално и локално ниво;**
- **Граѓански организации, вклучително и организации предводени од бегалци;**
- **Организации засновани на вера;**
- **Образовни институции;**
- **Бизнис актери.**

Пакетот со алатки има за цел да ги поврзе и објасни предизвиците за интеграција на сеопфатен начин и да ја зајакне практиката во заедниците. Го користат и организации и практичари кои обезбедуваат услуги за бегалците и кои треба да можат да се обврзат и да се пријават за Пакетот со алатки за да ја проценат и подобрат нивната организациска култура и структура.

ЗА ШТО СЛУЖИ ПАКЕТОТ СО АЛАТКИ?

- **Самооценување:** заинтересираните страни за интеграција на бегалците можат да го применат овој пакет со алатки за подобро да ги **анализираат своите практики** и потоа да комуницираат и да размислуваат за главните резултати внатрешно (во тимот) и надворешно (со нивните партнери и засегнати страни, вклучително и со самите бегалци).

Тие се охрабруваат да го применат и користат овој Пакет со алатки **во сите релевантни услуги и практики** кои ги нудат (како даватели на услуги) или финансираат (како финансиери/подизведувачи). За ова, дел од Пакетот со алатки е упатство кое е лесно за користење (Прирачник), кое го објаснува секој од овие чекори и дава примери за употребата и влијанието на овој пристап.

- **Саморефлексија и само-подобрување:** при користење на овој Пакет со алатки, локалните чинители можат да гледаат на нивните практики со „нови очи“ за да идентификуваат што веќе функционира добро и што може да се подобри во обезбедувањето на нивните услуги за бегалците.

Тие, исто така, можат да планираат **нови активности и да развиваат предлози за проекти**, кои предвидуваат сеопфатен пристап за интеграција и инклузија во областите кои се релевантни за нивната организација. За ова, во Пакетот со алатки постојат примери на **добри практики** кои би можеле да инспирираат идна работа и проекти за интеграција и инклузија на бегалците, и да **обезбедат врски** до дополнителни ресурси за да се добијат дополнителни информации за пријавените теми и практики.

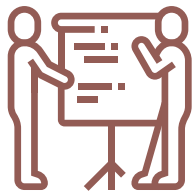

5. КОИ СЕ ГЛАВНИТЕ ОБЛАСТИ НА СЕОПФАТНИОТ ПРИСТАП ЗА ИНТЕГРАЦИЈА И ИНКЛУЗИЈА?

Интеграцијата на бегалците е динамичен и сложен двонасочен процес кој е карактеристичен за потребите и способностите на секој поединец и секоја локална заедница.³ Потребни се напори и од општеството-домаќин и од јавните и од приватните институции да ги пречекаат бегалците и да ги задоволат нивните потреби, но и самите бегалци да се прилагодат на новата средина без да се одречат од сопствениот културен идентитет. Кога бегалците се чувствуваат безбедни, сигурни и добредојдени, тие можат да инвестираат во нивната нова земја на живеење и да дадат ценет придонес во општеството. Соодветната поддршка, мотивацијата, запознавањето со локалната култура и прифаќањето на новата социјална средина може да придонесат за голема взаемна корист.

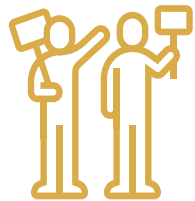
³ Извршен комитет на УНХЦР, Заклучок за локална интеграција бр. 104: <https://www.unhcr.org/excom/exconc/4357a91b2/conclusion-local-integration.html>.

Согласно еден успешен и сеопфатен модел за интеграција, шест клучни области се од значителна важност за успехот на услугите кон бегалците:

1. РАЗЈАСНЕТЕ ЈА ПОТРЕБНАТА ПОДДРШКА

Континуирано оценувајте ги потребите, бидете свесни за бариерите за пристап и приспособете ги услугите врз основа на повратни информации и редовна евалуација

2. ОБЕЗБЕДЕТЕ ПОДДРШКА ШТО ОДГОВАРА НА ПОТРЕБИТЕ НА СИТЕ

Прилагодете ги вашите услуги за да различни групи уживаат еднаков пристап и приспособена поддршка

3. СОЗДАВАЈТЕ УСЛУГИ НА ДОЛГ РОК

Усвојте перспектива за долгорочна инклузија надвор од фазата на прием и рана интеграција

4. РАБОТЕТЕ НЕ САМО ЗА ЛУЃЕТО, ТУКУ И СО НИВ

Вклучете ги бегалците во планирањето, спроведувањето и евалуацијата, вреднувајте ги нивните повратни информации и информирајте ги

5. ВКЛУЧЕТЕ ГИ ЛОКАЛНИТЕ ЗАЕДНИЦИ И ПОДДРЖЕТЕ ГО ВОЛОНТЕРСТВОТО

Мобилизирајте ги ресурсите на општеството-примател и поттикнувајте доверба и позитивна идентификација

6. СТРЕМЕТЕ СЕ КОН СЕОПФАТНА ПОДДРШКА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА И ИНКЛУЗИЈА

Поврзете се и координирајте се со други даватели на услуги и пополнете ги празнините во системот.

5.1 РАЗЈАСНЕТЕ ЈА ПОТРЕБНАТА ПОДДРШКА

Континуирано оценувајте ги потребите, бидете свесни за бариерите за пристап и приспособете ги услугите врз основа на редовна евалуација

Од клучно значење е да се посвети внимание на вештините, капацитетите и потребите на бегалците за ефективно да се поттикне нивната интеграција во општеството. Тоа започнува уште во најраните фази на концептуализација и дизајнирање на сите активности и услуги и завршува со нивната конечна имплементација и евалуација. Службите за интеграција треба да имаат за цел да ги зајакнат бегалците преку нивно опремување и подготовка да одговорат на предизвиците со кои се соочуваат, да избегнуваат ризични однесувања за да се справуваат со стресни ситуации и да ги искористат можностите што водат до трајни решенија.

Давателите на услуги и локалните власти треба да пристапат кон дизајнирање, спроведување и понатамошен развој на нивните мерки за поддршка на интегриран начин; и кон промовирање на способноста на бегалците успешно да учествуваат и да ги завршат програмите, и да ги искористат услугите. Нивната крајна цел е да ги зајакнат бегалците за да можат да станат активен дел од социјалната средина и независно да пристапат до економските и социјалните ресурси.

ПРИДОБИВКИ ОД ЈАСНОСТА ЗА ПОТРЕБНАТА ПОДДРШКА

- Се негува социјалната и економската способност на бегалците самостојно да ги задоволат своите суштински потреби на одржлив и достоинствен начин;
- Попрецизно разбирање на потребите, капацитетите, предизвиците и можностите за интеграција на бегалците;
- Добро приспособени услуги и стратегии за специфичните потреби на бегалците;
- Подобен капацитет на бегалците да спречат, апсорбираат и закрепнуваат од предизвици;
- Намалена ранливост на бегалците и потпирање на хуманитарна и надворешна помош.

ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ: КРИТЕРИУМИ ЗА ПОСТИГНУВАЊЕ ДОБРИ ПРАКТИКИ

Постојано проценување на потребите: Засновајте ги услугите на редовна и сеопфатна проценка на потребите и недостатоците; редовно разгледувајте ги и прилагодувајте ги мерките на променетите околности;

Проценка на потребите од повеќе извори: Проценете ги потребите на бегалците врз основа на сите релевантни достапни податоци и повеќе извори на информации;

Услуги без бариери: Креирајте услуги без јазични бариери и административни оптоварувања;

Лесно достапни и насочени информации: Овозможете непречен пристап до вашите услуги и обезбедете јасни информации за тоа како да се добие поддршка;

Прилагодена поддршка што го отвора патот кон долгорочна инклузија: Обезбедете целни услуги за интеграција што водат до редовен пристап до образованието, пазарот на трудот, домувањето, локалниот живот и заедниците.

КОНТРОЛНА ЛИСТА ЗА РАЗЈАСНУВАЊЕ НА ПОТРЕБНАТА ПОДДРШКА

Следната контролна листа нуди детален процес „чекор-по-чекор“ за да им помогне на организациите да ги распоредат и идентификуваат сите неопходни задачи што треба да ги извршат за да имаат јасност за поддршката што им е потребна на бегалците.

За да ги планирате вашите стратегии и услуги за интеграција, **анализирајте ги сите релевантни достапни информации** за конкретната ситуација на бегалците, вклучително и преку дискусии со бегалците (погледнете во клучната област 4 за повеќе детали); и проценете ги трендовите во резултатите од интеграцијата на бегалците;

Идентификувајте ги постоечките потреби за интеграција, но и новите потенцијални предизвици поврзани со имплементацијата на вашите услуги. На пример, пандемијата со КОВИД-19 предизвика нови проблематични ситуации и за обичните даватели на услуги и за бегалците (на пр., проблеми со учење на далечина во текот на обуките за интеграција поради недостаток на ИТ компетенции);

Прилагодете ги услугите, плановите и стратегиите како одговор на идентификацијата на новите потреби за и проблемите со интеграција. Барајте придонес од бегалците; и поттикнувајте отворена атмосфера и добри односи за да може да се проценат новите и често невидливи потреби за интеграција (видете ја клучната област 4.4 за повеќе детали);

Истражете ги причините за проблемите со интеграцијата и елиминирајте ги дискриминацијата и пречките за подобро работење во иднина. Проблемите може да се должат на практиките на локалната заедница, институционалните предрасуди или структурните бариери;

Размислете како да се поддржат капацитетите на бегалците за да се адресираат нивните потреби за интеграција и да се пристапи до можностите за социо-економска инклузија. Бегалците и нивните заедници имаат вештини и капацитети на кои треба да се потпираат. Доброто разбирање на капацитетите ќе помогне да се разбере како тие да се искористат и зајакнат;

Обезбедете можности за поднесување жалби и давање повратни информации за вашите активности преку воспоставување независни механизми за повратни информации (на пр., анонимни писмени повратни информации преку лесно достапни кутии во дистрибутивни места, канцеларии, здравствени домови, училишта итн.);

Бидете свесни за **достапноста на вашите услуги** и потенцијалните **пречки** на кои бегалците би можеле да наидат за да пристапат до нив;

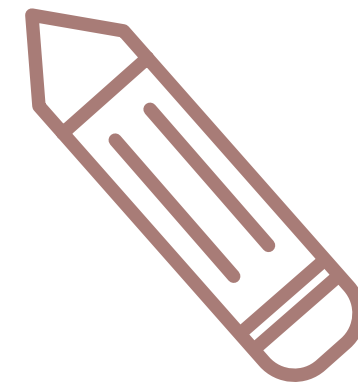
Приспособете ја религиозната различност и осврнете се на јазичните и културните бариери што може да го попречат пристапот до вашите услуги; на пример, обезбедете материјали на повеќе јазици во различни формати или услуги за толкување за помош при советување и насочување;

Отстранете ги мачните барања за документација за пристап до вашите услуги кои произлегуваат од правилата и условите што новодојденците не можат да ги исполнат;

Дејствувајте како „градител на мостови“ и споделувајте информации на редовен начин, за бегалците да не останат сами без релевантно знаење за вашата услуга.

ПРИМЕРИ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА ДА ИМ СЕ ОЛЕСНИ ПРИСТАПОТ ДО УСЛУГИ НА БЕГАЛЦИТЕ

ПРИЛАГОДЕНА ПОДДРШКА ШТО ОТВОРА ПАТ КОН ДОЛГОРОЧНА ИНКЛУЗИЈА

Во Финска, општината-примател за новојојдените организира состаноци „за премин“ од посебни кон обични услуги. Тоа значи дека по одреден временски период (3 години), кога бегалците ќе бидат поддржани со посебни услуги, ќе се одржи состанок „за премин“ на кој клучни информации за ситуацијата на бегалците (т.е., постоене на специфични потреби итн.) се споделуваат со релевантните органи за да нема потреба од нивно повторно собирање. Целта е да се избегне продолжување на „посебните услуги“ по почетниот период на интензивна или специјализирана работа. Идејата на оваа практика е да се подготват и поддржат бегалците да станат обични жители на општината, како и другите фински граѓани, преку создавање безбедна и сигурна средина и заедница која ќе ги вклучи за да можат да имаат нормален живот.

Во Полска, Центрите за семејна помош во Лублин се едни од најуспешните локални владини институции за интеграција на бегалците кои редовно се потпираат на фондовите на ЕУ. Бегалците можат да изнајмат 3 станови за период од 24 месеци, кои се во сопственост на градот, во рамките на градската шема на заштитени станови што ја води Општинскиот

центар за семејна поддршка во Лублин. Заштитното домување може да им помогне на странците во особено тешки ситуации и да ги подготви да го градат својот независен живот во локалната заедница.

Во Турција, општината Истанбул (ИММ) следи пристап за обезбедување услуги што поттикнуваат вклучување на бегалците во различни услуги, вклучувајќи, но не ограничувајќи се на социјални услуги, средства за живот, зајакнување и учество. Центарот за зајакнување на жените, маалските куќи и дневните центри Yuvamız Istanbul („Истанбул е наш дом“) заедно обезбедуваат услуги за бегалците и членовите на заедницата-домаќин. Слично на тоа, бегалците можат да имаат корист од центрите за стручна обука и агенциите за вработување на ИММ. УНХЦР дополнително го поддржа ISMEK (Курсеви за уметност и стручна обука во општина Истанбул) за дигитализација на курсевите во услови на пандемија. Центарот за стручна обука на ISMEK е насочен кон бегалците преку неколку офлајн модули за обука на арапски јазик, вклучително и турски јазик за странци, информатички технологии и социјална кохезија. Исто така, во рамките на Градскиот совет на Истанбул, платформата за граѓанско учество во рамки на ИММ формира работна група за бегалци за да ги споделуваат нивните предлози и да обезбедат повратни информации до ИММ.

ПОСТОЈАНА ПРОЦЕНКА НА ПОТРЕБИТЕ

Во Бугарија, Humans in the Loop (HITL) („Човекот во јамка“) е наградувано социјално претпријатие основано во 2017 година со визија да ги зајакне заедниците погодени од конфликти преку обука и работни места во ИТ индустријата. HITL е многу активно во областа на проценка на потребите и околностите на корисниците. HITL ги идентификува потенцијалните потреби и предизвици преку нивниот континуиран процес на оценување што се одвива секој квартал од годината. На пример, HITL ги анкетира корисниците за условите за работа и личните искуства за време на програмите за обука/надградба, како и програмите за вработување. HITL користи анкети и едноставни прашалници кои помагаат да се анализираат повратните информации и да се имплементираат промените според новите потреби и потенцијалните бариери со кои се соочуваат корисниците во текот на работата или обуката. Овие анкети вклучуваат и дополнителен дел за повратни информации каде што корисниците можат да се пожалат на какви било лични предизвици со кои се

соочуваат, без нужно да го откриваат својот идентитет. Овие анкети подоцна се анализираат и се испраќаат до Одделот за социјално влијание, кој ги дискутира сите проблеми на корисниците со одговорното лице или оддел.

Во Грција, Агенцијата за развој на Кардиса (ANKA) спроведува програми и проекти во руралните и урбаните области на областа Кардиса. За оваа цел, таа ги вреднува повратните информации од бегалците. На пример, ANKA формираше фокус групи со претставници на бегалските заедници кои живеат во градот Кардиса. Фокус групите имаат за цел да соберат повратни информации за активностите, задачите/проектите на ANKA, да ги вклучат бегалците и мигрантските заедници во процесот на донесување одлуки и да ги слушнат нивните ставови.

Во Полска, здружението „За Земјата“ е мала организација вклучена во интеграцијата на бегалците во еден од бегалските центри во Полска. За сите нивни активности, здружението ги консултира бегалците и често спроведува активности како одговор на барањата на бегалците, на пр., состаноци со нутриционист, учење како да се вози велосипед, собирање пари за купување очила или компјутери за деца (потребни за на училиште за време на пандемијата со Ковид-19).

ЛЕСНО ДОСТАПНИ И НАСОЧЕНИ ИНФОРМАЦИИ

Во Бугарија, Здружението за развој на Софија (SDA) е општинска фондација која го отвори првото Биро за информации и услуги во Софија за државјани на трети земји во септември 2021 година. Тоа е физички простор во центарот на Софија во кој директно се обезбедуваат информации и услуги за интеграција на мигранти и бегалци кои живеат во Софија. Бирото е заедничка иницијатива на SDA, општина Софија, УНХЦР, Бугарскиот Црвен крст и 13 невладини организации кои се активни во областа на интеграцијата на бегалците и мигрантите. Една од целите на Бирото е да обезбеди еднаков и лесен пристап до понудените услуги на сите различни групи и да ги поддржи на локално ниво. Сите партнери обезбедуваат лесно читливи летоци на различни јазици, како што се англиски, арапски, фарси, пашту, итн., за бегалците и мигрантите. Дополнително ќе биде достапна и веб-страница каде што услугите на Бирото ќе бидат јавно наведени и релевантните информации редовно ќе се дистрибуираат преку социјалните медиуми. Бирото се води преку проект финансиран од ЕУ, и SDA потпиша дополнителен 4-годишен договор за партнерство со општина Софија со цел да се гарантира одржливоста на проектот надвор од сегашното финансирање. Во Полска, благодарение на Кризната инфо-линија за имигранти, имигрантите можат брзо да добијат информации по телефон или е-пошта за тоа како да пристапат до услугите за помош во Гдањск. Информациите се достапни на неколку јазици. Линијата за помош беше отворена како одговор на истражувањето за промените што се случуваат во животот на имигрантите во врска со епидемијата на Ковид-19.

УСЛУГИ БЕЗ БАРИЕРИ

Во Финска, градот Хеминлин обезбедува информации за практиките, политиките и услугите за имигрантите кои живеат во градот и низ Финска преку веб-страницата MyIntegration.fi. Содржината на веб-страницата е на фински, англиски, арапски, сомалиски и руски јазик. Содржината е достапна и во аудио формат и може да се слуша преку ReadSpeaker (звучник) на фински, англиски, арапски и руски јазик. Содржината на веб-страницата ја подготвуваат самите имигранти кои можат подобро да ги предвидат потребите на различните групи и да одговорат на истите. Исто така, таа им овозможува на своите читатели да даваат повратни информации на различни јазици. Преку блогот на веб-страницата, исто така, е можно да се прочитаат содржините создадени од волонтери и имигранти, кои сакаат да ги споделуваат своите искуства од интеграцијата со другите. Администраторите на веб-страницата се во постојан контакт со локалните власти и службите со цел да ја одржуваат содржина ажурирана.

ДОЗНАЈТЕ ПОВЕЌЕ: КОРИСНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕФЕРЕНЦИ

ОЕЦД, Работејќи заедно за локална интеграција на мигрантите и бегалците, (2018), издаваштво на ОЕЦД, Париз.

Овој извештај опишува што е потребно за да се формулира пристап за интеграција заснован на местото преку заеднички напори на различни владини нивоа, како и помеѓу државните и не-државните актери. Тој претставува контролна листа од 12 точки, пакет со алатки што секој град или регион – во Европа, ОЕЦД или пошироко – може да го користи за да соработува на владино ниво и со други локални чинители во напорите да промовира поефикасна интеграција на мигрантите.

PandPAS, „Шеми за пред и по пристигнување за да се олесни инклузијата и да се спречи ксенофобија и радикализација“, “Добредојдовте! Збирка на добри практики кои веќе постојат за пречек и прва инклузија на бегалците, 2018

Овој извештај обезбедува збир од добри практики за интеграција на бегалците како дел од проектот PandPAS за „Шеми пред и по пристигнување за да се олесни инклузијата и да се спречи ксенофобија и радикализација“.

Пилат А. и Потканска Д., Локални одговори на бегалската криза во Полска. Прием и интеграција, анализи на NIEM, Институт за јавни работи и Група за миграциска политика, Варшава/Брисел, 2017 година

Оваа публикација ги идентификува и анализира тековните политики за интеграција на барателите на азил и бегалците во Полска од локална перспектива и ги опишува политиките, програмите

и активностите за прием, пред-интеграција и интеграција имплементирани и од јавниот и од невладиниот сектор.

УНХЦР, Оперативен водич за одговорност кон засегнатите луѓе (AAP), 2020 година

Овој извештај на УНХЦР дава насоки за тоа како да се имплементира принципот на одговорност кон засегнатите луѓе (AAP) опишан како „заложба за намерно и систематско вклучување на искажаните потреби, грижи, капацитети и ставови на засегнатите лица во нивната различност; и да бидеме одговорни за нашите организациски одлуки и активности на персоналот, во сите интервенции и програми за заштита, помош и решенија“.

УНХЦР, Алатка на УНХЦР за партиципативна проценка во Канцелариите те, 2006 година

Овој пакет со алатки на УНХЦР прикажува низа чекори што треба да се следат за спроведување на партиципативната проценка со бегалците или други засегнати лица. Партиципативното оценување е опишано како „процес на градење партнерства со жени и мажи бегалци од сите возрасти и потекла со промовирање на значајно учество преку структуриран дијалог“.

5.2 ОБЕЗБЕДЕТЕ ПОДДРШКА ШТО ОДГОВАРА НА ПОТРЕБИТЕ НА СИТЕ

Прилагодете ги вашите услуги за да различни групи уживаат еднаков пристап и приспособена поддршка

Еднаквиот пристап до поддршка за различни и ранливи групи е од клучно значење во сите фази на обезбедувањето услуги. Ранливите и различни групи може да вклучуваат, на пример, бегалци и мигранти, внатрешно раселени и лица без државјанство, деца без придружба и одвоени деца, жртви на трговија со луѓе, лица со попречености, ЛГБТИ лица, постари луѓе, бездомници, жени изложени на ризик, лица со психички и физички здравствени состојби, луѓе кои живеат во рурални средини и малцински групи. Структурните нееднаквости и (интерсекционалната) дискриминација во комбинација со други индивидуални состојби може во пракса да го поткопаат нивниот капацитет за пристап до основни услуги и помош.

Капацитетот за поттикнување на услугите и за справување со специфичните потреби на различни групи бара дополнителни ресурси и насочена помош. За таа цел, засегнатите страни за интеграција и инклузија ќе треба да обезбедат ресурси и експертиза за воспоставување механизми за идентификација, проверка и упатување на оние со специфични потреби за да се обезбедат соодветни и достапни процеси и процедури.

ПРИДОБИВКИ ОД ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ПОДДРШКА ШТО ОДГОВАРА НА ПОТРЕБИТЕ НА СИТЕ

- Зајакнување на интеграцијата на ранливите поединци во различни области и услуги за интеграција;
- Бегалците со поголем ризик од исклучување имаат подобар пристап до пазарот на трудот, програмите за интеграција, проценките на вештините и социјалниот живот во заедницата-домаќин;
- Подобро прилагодени услуги на специфичните потреби на ранливите поединци;
- Креирање на стратегија и тим за одговор од повеќе чинители;
- Надминување на структурните бариери, дискриминацијата и стереотипите кон различни групи бегалци;
- Избегнување на социјална исклученост и маргинализација на бегалците;
- Повторно стекнување на чувство на самоверба, самопочит и зајакнување на бегалците;
- Создавање мрежи меѓу ранливите поединци и со заедницата-домаќин и со релевантните институции (на пр., локални или национални организации за попреченост).

ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ: КРИТЕРИУМИ ЗА ПОСТИГНУВАЊЕ ДОБРИ ПРАКТИКИ

Безбедност и помош: ефикасно и навремено справување со ранливоста и ризикот од опасност во текот на целиот процес на интеграција;

Мултидисциплинарни и квалификувани професионалци: мултидисциплинарни и квалификувани професионалци треба да работат со различни ранливи групи бегалци;

Пристапност: осигурајте се дека сите ваши услуги и капацитети се достапни и инклузивни (ставови, флексибилни формати и без комуникациски бариери) и дека засегнатите страни се обучени за различноста;

Колаборативна испорака на услуги: обезбедете услуги во синергија со локалните власти, невладините организации, здравствените и социјалните служби за поддршка на ранливите бегалци со помош на специјализирани услуги.

КОНТРОЛНА ЛИСТА ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ПОДДРШКА ШТО ОДГОВАРА НА ПОТРЕБИТЕ НА СИТЕ

Следната контролна листа нуди детален процес „чекор-по-чекор“ за да им помогне на организациите да ги распоредат и идентификуваат сите неопходни задачи за бидат сигурни дека поддршката ги задоволува потребите на сите.

Консултирајте се со луѓе од различни групи и поттикнете го нивното учество во ко-дизајнирањето на вашите услуги;

Направете напори за **идентификување, лоцирање, консултирање и следење** на ранливите групи;

Сите жени и мажи од сите возрасти треба да добиваат **прецизни, лесно читливи и достапни информации** за тоа како да пристапат до вашите услуги во различни формати (радио, усно пренесување, лесно читливи информативни брошури, текстови со симболи и слики, аудио-визуелни материјали за деца бегалци со интелектуална попреченост итн.);

Постигнете урамнотежена и еднаква застапеност на различни групи во подготовката на вашите услуги;

Вклучете ги различните потреби, грижи и вредности на сите различни групи бегалци во дизајнот и имплементацијата на вашите услуги;

Воспоставете **специфични механизми, безбедни простори и форуми** за да се поттикне еднаков пристап и поддршка на различни групи; на пример, може да се воспостават неформални опкружувања за да им се обезбеди на жените и девојчињата безбеден простор каде што ќе можат слободно да се изразуваат и да добијат здрав совет, слободно да зборуваат за нивните искуства, предизвици, па дури и за трауми, без осудување;

Дизајнирајте ги вашите услуги за да го максимизирате користењето на вештините и капацитетите на сите, вклучувајќи ги и најранливите категории на поединци;

Обучете ги партнерите, луѓето кои работат во здравствените и социјалните служби за давање приоритет на инклузијата на ранливите групи и зголемување на нивниот капацитет за независно спроведување на инклузијата;

Обуките и работилниците треба да вклучуваат претставници од локалната заедница и мрежи како што се младински групи, женски ЛГБТИ+ организации, и организации за попреченост и други колективи;

Осигурајте се дека давателите на услуги и потенцијалните партнери обезбедуваат специјализирани услуги кои се достапни за ранливите групи; на пример преку обезбедување соодветно сместување и помошна опрема неопходна за мобилноста на бегалците со попреченост;

Обезбедете достапност на **флексибилни услуги** при планирање и реализација на проекти, бидејќи многу бегалци работат надвор од традиционалното работно време, и обезбедете приспособена и неформална поддршка за бегалците (на пр., пријатели/ментори, ресурси/простори надвор од работното време);

Кога ги оценувате вашите услуги, поставувајте **конкретни прашања за потребите на различните групи** и користете ги собраните податоци за интервенции и прилагодување на вашите услуги според пречките со кои се соочуваат ранливите поединци;

Сите жени и мажи од сите возрасти треба да имаат **можност да коментираат** и да дадат свој придонес и повратна информација во врска со дадените услуги;

Подигнете ја свеста и разговарајте за специфичните потреби на луѓето кои припаѓаат на ранливите групи кога ги дискутирате овие прашања со националната и локалната власт, службениците кои го спроведуваат законот, давателите на здравствени услуги, другите хуманитарни работници и медиумите;

Усвојте планови за еднаквост, особено за јавните служби и локалните власти, дефинирајќи конкретни алатки за спречување на дискриминација и зајакнување на еднаквоста.

ПРИМЕРИ ЗА ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ПОДДРШКА ШТО ОДГОВАРА НА ПОТРЕБИТЕ НА СИТЕ

ПРИСТАПНОСТ

Во Бугарија, MigrantLife.bg е онлајн платформа за самопомош која има за цел да ги зајакне и поддржи мигрантите и бегалците кои живеат во Бугарија, обезбедувајќи им сеопфатни ажурирани веродостојни информации. Содржи бројни категории, како што се: правна помош, вработување, образование, социјални бенефиции, брак со бугарски државјанин, државјанство, трговија со луѓе, притвор, потпомогнато доброволно враќање и реинтеграција, и др. Во моментот содржините на платформата се на 7 јазици - бугарски, англиски, арапски, фарси, урду, пашту и руски. Платформата се нуди на 7-те најчести јазици на бегалците и мигрантите во Бугарија за да се отстранат јазичните бариери што е можно повеќе. Дополнително, постои модул „Барај помош“ каде што корисниците можат да поставуваат прашања на кои тимот на FAR ќе одговори преку телефон, платформата Зум или по е-пошта. На овој начин, бегалците и мигрантите кои живеат надвор од Софија, каде што не е секогаш достапна специјализирана правна помош од експерти од областа и миграциското право, ќе можат да имаат корист од професионални правни совети. Содржините на платформата се лесни за читање и нудат упатства „чекор-по-чекор“. Во Финска, градот Хеминлин обезбедува курсеви за имигранти кои не учествуваат во формалното образование поради, на пример, здравствената состојба, животната ситуација или породилно отсуство. Целта на овие курсеви е да се промовира учење на финскиот јазик, да се подобрат вештините за читање и пишување и

да се обезбедат интерпретирани информации за финското општество. Учесниците, исто така, може да ги постигнуваат своите лични цели, како што се градење дневна рутина, средба со други луѓе и слободни активности. Со оглед на тоа што многу учесници страдаат од здравствени проблеми, за време на курсевите се спроведуваат неколку паузи и различни видови на активности за учење. Во една недела се одржуваат помал број на часови отколку во формалното образование, за да наставата не стане премногу заморна и поразителна за учесниците. Во Шведска, општината Венерсборг формираше посебна единица за прием на бегалци, отворена за јавноста двапати неделно, каде што бегалците можат лесно да добијат информации за оние бенефиции за кои можат да аплицираат. На бегалците им се доделува лице за контакт за да добијат совет и поддршка за практични прашања, на пример, запишување на часови по шведски јазик, пријавување деца на училиште, отворање банкарска сметка и банкарска картичка или наоѓање на соодветен мебел или едноставно запознавање на лицето со градот. Во Шведска, во Вестра Геталанд, социјалните служби го ревидираа својот писмен и говорен јазик за да го направат попростапен и помалку бирократски. Со тоа, тие ја подобрија способноста на корисниците да ги разберат основите врз кои одлуките за социјална помош биле одобрени или одбиени.

МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНИ И КВАЛИФИКУВАНИ ПРОФЕСИОНАЛЦИ

Во Србија, Групата 484 воспостави соработка со Олимпискиот комитет на Србија со цел да се забрза интеграцијата на децата мигранти вклучени во образовниот систем на земјата. Поконкретно, во 2018 година таа дизајнираше програма која ќе придонесе за интензивна и динамична социјализација меѓу децата мигранти и локалните деца, организираше различни наставни и воннаставни активности во самото училиште, но и надвор од училишните простории. Програмата вклучува семинар и реализација на Олимписки час. Целта на семинарот е да се зајакнат професионалните компетенции за работа со деца мигранти и да се осмислат воннаставни рекреативни активности за нив. За ова, програмата ги запознава професионалците и наставниците по физичко образование со психо-емоционалната состојба на децата мигранти, културите на земјите од кои доаѓаат мигрантите, овозможувајќи им да споделат искуство за пристапот и методологијата што се користат во образованието, формата на дидактичките материјали. Ова придонесува за посоодветно вклучување на децата мигранти во основното образование во Србија, но исто така го поттикнува ширењето на идеи за толеранција, разбирање, како и прифаќање на различни идентитети, културна различност и меѓукултурна соработка.

Во Финска, Центарот за образование на возрасни во Турку редовно организира индивидуални дискусии со учениците. На почеток, на средината и на крајот на 10-месечниот курс за интеграција, сите студенти имаат индивидуални дискусии со наставниците за интеграција. Во овие дискусии, ученикот и наставникот разговараат заедно на доверлив начин за различни аспекти од животот, кариерата и идните планови. Овие дискусии им помагаат на учениците да ги изразат своите мислења и чувства во врска со процесот на интеграција и да најдат свој пат за интегрирање во општеството-домаќин.

БЕЗБЕДНОСТ И ПОМОШ

Во Србија, Језуитската служба за бегалци (JRS) ја води куќата за интеграција „Педро Арупе“ за да ги засолни ранливите групи малолетници без придружба до 14-годишна возраст, кои се одвоени од нивните семејства. Објектот може да прими до 20 лица на ограничено време. Покрај основните потреби како што се сместување, храна, облека и медицинска нега, се организираат и заеднички активности, како и индивидуална психолошка поддршка од персоналот и партнерските организации. За време на својот престој, корисниците кои престојуваат подолго од еден месец се вклучени во образовниот систем, додека неформалното образование и креативните работилници се користат за зајакнување и олеснување на вклученоста во образовниот систем. Куќата се грижи за најранливите групи деца: жртви на физичко, психичко и сексуално насилство, деца кои се изложени на ризик да станат жртви на трговија со луѓе, различни форми на експлоатација и шверц и за кои постои идентификувана потреба да се отстранат од големи групи. Работата со корисниците е организирана на начин што ги зема предвид идентификуваните ранливости и обезбедува информации за куќниот ред и поддршката во куќата на различни јазици. Во Полска, „Мојата шанса во Полска“ е проект имплементиран од Фондацијата Ocalenie

(„Спас“) со цел да се подобрат основните вештини на странците со дозвола за работа во земјата. Поддршката опфаќа дијагностицирање на нивните потреби и обезбедување обуки, советување и психолошка поддршка. Образовна поддршка е обезбедена за сите учесници во форма на теоретска и практична обука. Секој учесник е поддржан од татор, чија задача е да работи на мотивацијата на учесникот. Нивниот однос се заснова на менторска практика и вклучува коучинг, развојна поддршка и советување. Корисниците имаат право и на бесплатна грижа за децата за време на обуките. Психолошка поддршка е достапна и за оние учесници кои сакаат да ја добијат и се нуди во две форми – индивидуални средби со психолог и групи за поддршка. Во Грција, општината Атина започна пилот-програма за промовирање на интеграцијата на младите бегалци, која нуди часови по изучување јазик, советување за индивидуална кариера и домување, и обука за компјутерски вештини и аудиовизуелни уметности.

Во Грција, Терапискиот центар за зависници (KETHEA) во Атина води програма насочена конкретно кон обезбедување информации, советување, психолошка поддршка превенција од релапс за имигрантите и бегалците со

зависности.

Во Грција, Каритас од Атина го основа Дневниот центар за бегалски семејства кој претставува безбедно и гостољубиво место, дизајнирано како нормален дом со простор за одмор и за деца, ТВ, кујна, семеен простор, тоалети и тушеви. Жените бегалци овде можат да јадат, спијат, одмораат, дојат, да се тушираат со топла вода, да ги хранат своите деца, да добијат чиста облека и хигиенски производи, да имаат пристап до интернет за да комуницираат со своите семејства, и да се консултираат со социјален работник. Целта на оваа служба е жените и децата да се чувствуваат безбедно, добредојдено, почитувано и „како дома“.

Во Германија, Министерството за труд, социјални и семејни работи и интеграција на градот Хамбург ја поддржува и финансира „EmpowerVan“, мобилна служба за информации и совети, која што со мулти-комбе редовно ги посетува прифатните центри и сместувачките капацитети. Целта е справување со изолацијата на девојчињата и жените во прифатните и сместувачките центри, каде честопати нема безбеден и приватен простор за нив. Комбето се користи како безбеден простор за помош на жените, кое нуди сè, од медицински прегледи до наоѓање ново сместување, доколку жената била злоупотребена.

ДОЗНАЈТЕ ПОВЕЌЕ: КОРИСНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕФЕРЕНЦИ

Собрание на европските региони (AER), Прилагодување на резултатите од AMiD на европските локални власти 2019

Овој извештај нуди сознанија за тоа како да се поддржи ефикасно управување со приемот и интеграцијата на бегалците, барателите на азил и мигрантите со попреченост во ЕУ.

Пристап до услуги за мигранти со попреченост (AMiD) Анализа на недостатоци и Извештај за проценка на потребите: Австрија, Финска, Грција и Италија, 2018

Овој извештај ги идентификува и анализира празнините и предизвиците во постојниот сектор за попреченост и услугите достапни за мигрантите со попреченост

во Австрија, Грција, Финска и Италија. Наодите од сите национални извештаи ќе придонесат за развој на алатки за проценка на потребите кои се однесуваат на проценка и идентификување на специфичните потреби на одредена ранлива група.

Меѓународен хендикеп, Контролна листа за лица со попреченост за итен одговор, адаптирана од Работната група за лица со попреченост

Овој документ содржи Контролна листа за лица со попреченост за итен одговор и Општи насоки за заштита и инклузија на повредени лица и лица со попреченост.

Агенција на Европската Унија за фундаментални права (FRA), Интеграција на млади бегалци во ЕУ: добри практики и предизвици, 2018

Извештајот на FRA покажува успешни практики за интеграција на младите бегалци (деца и млади луѓе на возраст меѓу 16 и 24 години) во ЕУ.

Меѓуагенциски постојан комитет (IASC), Родов прирачник за хуманитарна акција, 2017

Овој прирачник нуди концизен водич заснован на лекциите научени од хуманитарната заедница и ги рефлектира главните предизвици при обезбедувањето гаранција дека родот е соодветно интегриран во хуманитарното планирање и програмирање.

УНФПА, Насоки за безбедни простори за жени и девојки, 2015

Овие насоки даваат преглед на тоа што се безбедни простори и кои клучни принципи треба да се следат при воспоставување на таквите простори во хуманитарни и посткризни опкружувања.

УНХЦР-IDC, Пакет со алатки за проценка на ранливоста – Идентификување и адресирање на ранливоста: Пакет со алатки за системи за азил и миграција, 2016

Овој Пакет со алатки за идентификување и адресирање на ситуации на ранливост е соработка на УНХЦР и IDC, кој е наменет да помогне во

насочување и информирање на работниците „на прва линија“ и носителите на одлуки за релевантноста на факторите на ранливост во однос на одлуките за притвор, упатувања на алтернативи за притвор, отворени капацитети за прием, сместување во заедницата и опции за поддршка, во контекст на процедурите и системот за азил и миграција.

УНХЦР, Политика за возраст, пол и различност, 2018

Оваа политика покажува како УНХЦР применува пристап за возраста, полот и различноста (AGD) во сите аспекти од нивната работа со цел да се осигура дека засегнатите лица можат да ги уживаат своите права на еднаква основа и значајно да учествуваат во одлуките кои влијаат на нивните животи, семејства и заедниците.

УНХЦР, Рамка за заштита на децата, 2012

Оваа Рамка развиена од УНХЦР го применува пристапот на системи за заштита на децата, кој вклучува активности за носителите на должност на сите нивоа - семејство, заедница, национално и меѓународно - за да се ублажат и да се одговори на ризиците од заштитата со кои се соочуваат децата.

УНИЦЕФ, Насоки за вклучување на децата со попреченост во хуманитарна акција (2017)

Овие насоки развиени од УНИЦЕФ помага да се осигураме дека децата и адолесцентите со попреченост се вклучени во сите фази на хуманитарната акција, од подготовка за итни случаи до закрепнување од истите.

5.3 СОЗДАВАЈТЕ УСЛУГИ НА ДОЛГ РОК

Усвојте перспектива за долгорочна инклузија надвор од фазата на прием и рана интеграција

Потребите на бегалците треба да се разберат и да се задоволат надвор од фазата на прием и рана интеграција од страна на давателите на услуги, локалните власти и нивниот персонал (како што се училиштата, службите за вработување, социјалната заштита, болниците и другите власти). Со недостаток на долгорочна перспектива се ризикува да се зголемат сиромаштијата и социо-економската исклученост.

Услугите за интеграција треба да вклучуваат насочени мерки кои одговараат на специфичните потреби на бегалците, кои поддржуваат долгорочно населување и социјална мобилност (на пр., пристап до јазични курсеви на повисоки нивоа, проценка на вештини, признавање и усовршување, универзитетско образование итн.). Мерките за интеграција треба да се координираат и прилагодат во сите релевантни области на политиката со цел да се одговори на предизвиците на современите имиграциски општества. Создавањето услуги на долг рок и можности за социо-економска инклузија на бегалците е од клучно значење за реализација на холистичкиот пристап кон интеграцијата. Ова бара промена од временски ограничени иницијативи засновани на проекти, кои не се меѓусебно поврзани и зависат од еден (надворешен) донатор, кон сеопфатна повеќегодишна стратегија за интеграција заснована на обезбедено финансирање или различни можности за финансирање.

ПРИДОБИВКИ ОД КРЕИРАЊЕ УСЛУГИ НА ДОЛГ РОК:

- Ефективно препознавање на вештините, квалификациите и вредноста на бегалците;
- Спречување на социо-културна сегрегација во соседството, локалните институции и заедниците-домаќини;
- Подobar и поредовен пристап за бегалците до образование, домување, здравство и вработување;
- Развој на мултикултурно и повеќејазично општество кое одржува социјална кохезија;
- Редовна интеракција помеѓу неодамна пристигнатата и резидентната популација;
- Позитивните резултати од интеграцијата ги намалуваат социо-економските јазови помеѓу неодамна пристигнатата и резидентната популација.

ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ: КРИТЕРИУМИ ЗА ПОСТИГНУВАЊЕ ДОБРИ ПРАКТИКИ

Хоризонтална и повеќестепена координација: Изградба на силни механизми за хоризонтална координација во политиките меѓу клучните актери, вклучувајќи ги јавните локални власти и НВО/приватните даватели на услуги;

Разноликост во јавните услуги: Одроз на разноликоста на населението во составот на работната сила во јавните служби на сите нивоа на персонал;

Континуирано прилагодување на потребите на различното општество: Вклучување на различноста во управувањето со социјалните услуги и инфраструктури, како што се училиштата, раното образование, социјалната заштита, јавното домување и здравствените услуги;

Цели на долгорочната интеграцијата: Усвојување ефективни регионални или локални планови или стратегии за интеграција, осигурени со наменски буџети и вклучување на засегнатите страни (граѓанско општество, локално и регионално ниво, итн.);

Меѓукултурна компетентност: Зголемете ја чувствителноста на меѓукултурата и различноста кога ги обезбедувате вашите услуги, вклучително и способноста за информирање и интеракција на странски јазици, доколку е тоа потребно.

КОНТРОЛНИ ЛИСТИ ЗА КРЕИРАЊЕ УСЛУГИ НА ДОЛ РОК

Следната контролна листа нуди детален процес „чекор-по-чекор“ за да им помогне на организациите да ги планираат и идентификуваат сите задачи што треба да ги извршат за креирање услуги на долг рок⁴.

Направете проценка на потребите и прецизно предвидете ги новите тесни грла и идните барања на бегалците во вашата област (види клучна област 1);

Координирајте ги и балансирајте ги вашите инвестиции во различни системи и области на политики (на пр., грижа за деца, образование, домување) на одредена територија, притоа обезбедувајќи комплементарност; **дадете приоритет на социјалните инвестиции** и соодветните **социјални инфраструктури**;

И по почетниот период на интеграција, обезбедете **јазични курсеви** на повисоки нивоа на знаење и засновани на потреби за поддршка на бегалците кои живеат неколку години или подолго во една земја;

Воведете насочена стручна обука за бегалците и придружни мерки за редовна обука заснована на проценка и валидација на вештините или квалификациите;

Систематска поддршка на децата бегалци во училиштата и на нивните родители; родителите треба да бидат вклучени во процесот на учење на нивните деца, бидејќи тие играат клучна улога не само во училишните перформанси на децата, туку и во нивната долгорочна социјална адаптација;

Олеснување и промовирање на шемите за менторство и партнерство за да се олесни социјалната инклузија (видете ја клучната област 5 за повеќе детали);

Поттикнете иницијативи за запишување бегалци во високо образование;

Поддржете пристап до здравствена заштита, особено до услугите за ментално здравје и грижа за постарите луѓе;

⁴ Имајте предвид дека некои задачи не се применливи за невладините организации и затоа не треба да се земат предвид во нивниот процес на евалуација.

Помогнете им на бегалците да преминат од прифатен објект за баратели на азил во независно домување; **овозможете им на бегалците пристап до достапни субвенции за домување или социјални станови;**

Обезбедете потребни средства за локални и мали невладини организации чија цел е да ја поддржат долгорочната интеграција на бегалците;

Инвестирајте јавни средства (и прераспределете ги) **во соседства со ниски приходи со различно население;**

Обезбедете координација помеѓу социјалното и просторното (урбано) планирање, и хоризонтално и вертикално на различни нивоа на власт;

Осигурете се дека капацитетот на јавните услуги е соодветен на потребите на населението во вашата област;

Промовирајте нов позитивен наратив за бегалците во областите на стагнирање или намалување на социјалните инвестиции;

Идентификувајте нови можности за финансирање на долгорочна интеграција и поддржете ги апликациите на давателите на услуги, бидејќи во периодот од 2021-2027 година, ЕУ ќе обезбеди поголемо севкупно финансирање на интеграцијата на бегалците и мигрантите и полесен пристап за локалните власти, а особено зголемена употреба на европски социјален фонд, кој е главен инструмент за финансирање на ЕУ за социјална инклузија и интеграција на пазарот на труд со цел да се поттикне долгорочна интеграција;

Прилагодете ги вашите услуги на посебните потреби на бегалците за да обезбедите долгорочна инклузија и да избегнете долгорочна зависност од надворешна помош;

Информирајте ги бегалците за долгорочните придобивки од вашите услуги и спречете го откажувањето од истите; на пример, за време на пандемијата со Ковид-19, може да се создадат нови комуникациски канали за интеракција со бегалците (може да се организираат состаноци на отворено, редовна употреба на социјалните медиуми, Whatsapp, итн.); Обезбедете технички средства за бегалците да пристапат до вашите услуги (со обезбедување на лаптопи, таблети, интернет итн.).

ПРИМЕРИ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА ПОДДРШКА НА БЕГАЛЦИТЕ НАДВОР ОД ФАЗАТА НА РАНИОТ ПРИЕМ

ЦЕЛИ НА ДОЛГОРОЧНАТА ИНТЕГРАЦИЈА

Во Италија, „Тандем“ е проект за заедничко домување, имплементиран од CIAC, Centro immigrazione asilo e cooperazione onlus, кој вклучува млади Италијанци и млади мигранти кои имаат статус на меѓународна заштита (на возраст меѓу 19 и 30 години), чија цел е поттикнување меѓукултурни односи, взаемна поддршка и автономија. Проектот „Тандем“ има за цел да ги поддржи бегалците кои го напуштаат системот за прием, пристапуваат кон решенија за пристојно домување, стекнуваат информации и развиваат лични мрежи. За ова, одредена канцеларија обезбедува достапни временски распореди и економска поддршка за плаќање комунални услуги. Корисниците на проектот „Тандем“ се, исто така, вклучени во месечни колективни и еден-на-еден состаноци. Вработените на случајот се вклучени во управувањето со станот, и нивното континуирано присуство помага да се подобрат односите со корисниците и да се откријат потенцијалните пречки. „Тандем“ претставува иновативно решение за решавање на пречките со кои се соочуваат бегалците при изнаоѓање решенија за домување и градење лични односи во земјата-домаќин.

Во Италија, SiforREF е меѓународен проект имплементиран од Јавното претпријатие за услуги (ASP) на општина Болоња, за да се спротивстави на ризикот од маргинализација на бегалците по фазата на прием. Проектот го поттикнува вклучувањето на креаторите на политиките, чинителите, локалните институции и корисниците во интеграцијата на бегалците. Информациите за потребите за интеграција и локалните ресурси се собираат преку консултативни активности (прашалници, структурирани интервјуа, фокус групи), кои вклучуваат бегалци и здруженија на мигранти. Потоа, ASP организира повеќе работилници и лаборатории во заедницата на 4 теми (дом, социјализација, работа и зајакнување на луѓето) за да ги подобри личните мрежи на бегалците и пристапот до информации. Се креира WhatsApp-број и адреса за е-пошта за да се одржува контакт со луѓето и да се направат активностите подостапни. Бегалците имаат можност да пишуваат пораки и да бараат информации (на пр., времето на одржување и локацијата на лабораторијата) на сите јазици. Временскиот распоред на активности е достапен и за бегалците и за домородното население.

МЕЃУКУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ

Во Шведска, општината Боткирка го развила пилот-проектот UNESCO LUCS за меѓукултурен прием на бегалци. Резултатите од пилот-проектот покажуваат дека се создава меѓукултурен прием и при средба со бегалците и новодојдените и на структурно организациско ниво.

Во Унгарија, Централноевропскиот универзитет ја создаде Иницијативата за отворено учење (OLive), која се одвива во неколку европски земји во партнерство со други универзитети и нуди образовни програми со полно или скратено работно време дизајнирани да им помогнат на бегалците да пристапат до високото образование. OLive не само што има за цел да обезбеди академски вештини и компетентност за одреден предмет, туку промовира развој на јазични вештини неопходни во академски услови. Покрај тоа, OLive им помага на студентите бегалци да развијат вештини за застапување и кариера за да ја надополнат својата академска подготовка.

Во Германија, областа Хајлброн организира волонтери или платени родители-ментори во училиштата за да се реши недостатокот на дијалог и соработка помеѓу училиштата и родителите мигранти. Областа бара луѓе кои зборуваат германски и друг јазик и кои ќе бидат достапни за да ги информираат родителите мигранти за училишниот систем. Менторите потоа се испраќаат во училиштата и градинките кои ги бараат нивните услуги и им се надоместуваат трошоците.

КОНТИНУИРАНО ПРИЛАГОДУВАЊЕ КОН ПОТРЕБИТЕ НА РАЗЛИЧНОТО ОПШТЕСТВО

Пилот-проектот во Полска, „Добредојдовте дома“, се обидува да го олесни пристапот до станови за бегалците, со оглед на високите наемнини на приватниот пазар и долгите листи на чекање за социјални станови. За да го стори тоа, организацијата прво потпишува долгорочни (2+ години) договори за закуп на станови со станодавците по пазарна цена, а потоа становите ги дава под закуп по цена пониска од пазарната на бегалски семејства кои се изложени на ризик од бездомништво. Освен тоа, додека живеат во овие станови, семејствата учествуваат во приспособена програма за интеграција која вклучува учење јазик, поддршка на пазарот на труд, меѓукултурно менторство итн. Како што семејствата стануваат посамостојни, наемнината постепено се зголемува сè додека тие можат да ја платат пазарната цена.

Во Полска, центрите за семејна помош се одговорни на ниво на област за исплата на парични бенефиции, како и нефинансиска помош за бегалците. Некои од најактивните центри за семејна помош спроведуваат посебни активности за да им обезбедат на бегалците поприлагодена поддршка. Програмата „Витек“ што ја спроведува Варшавскиот центар за семејна помош, на пример, обезбедува дополнителна поддршка за избрани семејства по завршување на едногодишната програма за индивидуална интеграција на бегалците. Друга интересна иницијатива насловена како „Интеграција за самодоверба“ промовираше бесплатни специјалистички консултации и помош при барање работа, стан за изнајмување и контакт со образовни институции, центри за социјална заштита и здравствени установи.

ДОЗНАЈТЕ ПОВЕЌЕ: КОРИСНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕФЕРЕНЦИ

Бамберг К.; Николети Р., Лацили-Цалај Ф., Ганзерла С., Градови и мигранти, Спроведување на Повелбата за интегрирање на градовите, EuroCities, 2020

Овој извештај ги прикажува мерките за интеграција на градовите и ги идентификува клучните трендови за интеграција на мигрантите во сите градови.

Совет на Европа, Лабораторија за политики за инклузивна интеграција, Стратегија за инклузивна интеграција: кон заеднички модел, 2019

Овој труд ги прикажува општите принципи кои треба да бидат темел на стратегиите за инклузивна интеграција и кои произлегуваат од стандардите и вредностите што ги почитуваат земјите-членки на Советот на Европа. Тој, исто така, укажува на логичката рамка која може да

гарантира дека стратегијата за интеграција е фокусирана, базирана на докази и ефикасна.

Совет на Европа, Меѓукултурниот град „чекор по чекор“ - Практичен водич за примена на урбаниот модел на меѓукултурна интеграција (2014)

Овој водич дава краток преглед на концептот на меѓукултурна интеграција, совети за чекорите и мерките кои би можеле да им помогнат на градовите да развијат меѓукултурна стратегија и ги илустрира елементите на таквата стратегија со аналитички прашања, предлози и практични примери во различни градови во Европа и пошироко.

Уредувачки тим на EWSI, Кои мерки се во сила за да се обезбеди долгорочна интеграција на мигрантите и бегалците во Европа?, Европска веб-страница за интеграција, 2020.

Уредувачкиот тим EWSI истражуваше низа индикатори за долгорочна интеграција во сите земји-членки на ЕУ и Обединетото Кралство и го разгледа постоењето или достапноста на конкретни политики или мерки за бегалците.

ОЕЦД, Финансиска едукација и долгорочната интеграција на бегалците и мигрантите, Одговори на бегалската криза, 2016

Овој извештај разгледува како финансиската едукација може да придонесе за долгорочни политики кои имаат за цел да ја олеснат интеграцијата на бегалците во посткризни услови.

УНХЦР, Оперативни насоки за одговорност кон засегнатите луѓе (AAP), 2020

Овој извештај на УНХЦР дава насоки за тоа како да се имплементира

принципот на Одговорност кон засегнатите луѓе (AAP), опишан како „заложба за намерно и систематско вклучување на искажаните потреби, грижи, капацитети и ставови на засегнатите лица во нивната различност; и да бидеме одговорни за нашите организациски одлуки и активности на персоналот во сите интервенции и програми за заштита, помош и решенија“.

УНХЦР, Пакет со алатки на УНХЦР за партиципативна проценка во Канцелариите, 2006

Овој Пакет со алатки на УНХЦР прикажува низа чекори што треба да се следат за спроведување на партиципативна проценка со бегалците или со други засегнати лица. Партиципативното оценување е опишано како „процес на градење партнерства со жени и мажи бегалци од сите возрасти и потекла со промовирање смислено учество преку структуриран дијалог“.

5.4 РАБОТЕТЕ НЕ САМО ЗА ЛУЃЕТО, ТУКУ И СО НИВ

Вклучете ги корисниците во планирањето, спроведувањето и евалуацијата, и вреднувајте ги нивните повратни информации

Вклучувањето на бегалците во дизајнирањето, имплементацијата, следењето и евалуацијата на услугите што им се обезбедуваат претставува клучен елемент на холистичкиот пристап кон интеграцијата. Тоа осигурува нивните интереси и перспективи, потреби и капацитети како примарни чинители систематски да бидат одразени и исто така ги подобрува прифаќањето и сопственоста на бегалците. Освен тоа, ги зајакнува односите со релевантните органи и го подобрува кредибилитетот на чинителите кон бегалците кои се охрабруваат да бидат активен дел од процесот на донесување одлуки, а не само само приматели на услуги. Овој процес на консултации и учество треба да се прошири надвор од проектите на ниво на политика, за да се осигура дека потребите на бегалците се задоволени.

За таа цел, треба да бидат достапни различни начини и процедури за ефективно обраќање кон луѓето со различно времетраење на престојот, социјален капитал, статус на престој и кои се во различни фази на изучување јазик и стекнување државјанство.

ПРИДОБИВКИ ОД РАБОТАТА СО БЕГАЛЦИ

- Подобро информирани одлуки врз основа на увиди, знаења и вештини на бегалците;
- Структурирани партнерства со различни групи бегалци, кои овозможуваат адресирање на потенцијалните ризици од исклучување поради возраста, полот и различноста;
- Поголемо разбирање на потребите за интеграција на бегалците;
- Подобро разбирање на пречките на интеграцијата со кои се соочуваат раселените лица и заедницата-домаќин, и нивните причини;
- Поефективни и поефикасни програми и услуги;
- Попрецизна проценка на нивото на задоволство од работата на персоналот, работата на локалните власти и испораката на услугите;
- Подобрена одговорност и транспарентност на локалните власти и давателите на услуги и кон бегалците и кон донаторите;
- Зголемена самопочит, самодоверба и чувство на контрола кај бегалците;
- Зголемена социјална вклученост и солидарност меѓу бегалците.

ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ: КРИТЕРИУМИ ЗА ПОСТИГНУВАЊЕ ДОБРИ ПРАКТИКИ

Репрезентативност: Вклучете ги во и консултирајте ги бегалците од различни полови, возрасни групи, националности и други фактори на различност (на пр., попречености, образовни нивоа) за формулацијата и дизајнот на услугите за интеграција за да се осигура дека сите перспективи се еднакво застапени;

Континуитет: Размислете и планирајте го овој процес од долгорочна перспектива, а не како еднократна вежба; предвидувањето и соопштувањето консултации треба да биде редовна вежба;

Сопственост и посветеност: Изградете доверба и објаснете ги придобивките од учеството во процесот на консултации, пристапете им како експерти, а не како пасивни приматели на услуги;

Достапна комуникација: Спроведувајте консултации на јазик и во формат кој на бегалците им одговара и овозможува репрезентативно учество;

Пристапност на процесот: Овозможете им на бегалците да учествуваат во консултативниот процес, преку обезбедување материјални и погодни организациски услови.

КОНТРОЛНА ЛИСТА ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА РАБОТА СО БЕГАЛЦИТЕ

Следната контролна листа нуди детален процес „чекор-по-чекор“ за да им помогне на организациите да ги распоредат и идентификуваат сите задачи што треба да ги извршат за да работат со бегалците.

Пред да започнете со процесот на консултации, **соберете ги достапните релевантни информации и податоци** поврзани со бегалската популација и нивната интеграција;

Мапирајте ги локацијата и потребите на бегалците, идентификувајте ранливи и различни социјални групи;

Анализирајте ги податоците собрани во текот на целиот проектен циклус;

Кога го подготвувате буџетот на проектот, **разговарајте со финансиерите и донаторите** за важноста од поттикнување учество на бегалците и културните посредници;

Вклучете ги бегалците во ко-дизајнирање и ко-имплементација на иницијативата;

Понудете компензација или надомест за патување на бегалците кои сакаат да пристапат до вашите услуги, но наидуваат на тешки финансиски проблеми;

За време на консултациите, обезбедете **грижа за децата на бегалците** (ова е особено важно за жените) кои имаат семејства и затоа немаат време да се вклучат во дополнителни проекти;

Прифатете пристапен, лесно разбирлив јазик(јазици) и формат(и) кој(кои) на бегалците им одговара(ат) за да комуницираат во проекти и програми за заедниците на бегалци и мигранти;

Откако вашата услуга ќе биде испорачана, **побарајте повратна информација од поранешните корисници**; повратните информации може да се однесуваат на пр., на барање за промена на лицето за контакт во вашата организација (социјални услуги, невладини организации итн.) или да се разјаснат мотивациите за некоја незадоволителна одлука (локални или регионални власти/тела);

Споделувајте анкета со бегалците најмалку двапати годишно за да соберете повратни информации за вашите услуги;

Прегледајте ги повратните информации и преземете активности за постепено да ги коригирате вашите активности според добиените коментари;

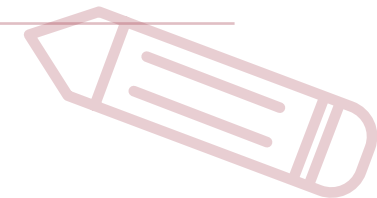
Вклучете ги бегалците во општествено истражување како ко-дизајнери, советници, ко-истражувачи и анкетари;

Потврдете го правото на бегалците да го изразат своето мислење за квалитетот на вашата услуга и **промовирајте безбедни места каде што може да се поднесе повратна информација**. На пример, бегалците може да побараат средба со персоналот или раководителот на единицата која обезбедува одредена услуга;

Обезбедете механизми за повратни информации кон бегалците, информирајќи ги систематски како нивните придонеси се користат за дизајнирање, корекција или подобрување на иницијативите за интеграција и како изгледаат конечните/ревидираните услуги.

КОНТРОЛНА ЛИСТА ЗА ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ ЗА РАБОТА СО БЕГАЛЦИТЕ

Локалните власти играат клучна улога во интеграцијата на бегалците и имаат потреба од конкретни насоки за тоа како да ги вклучат во нивната работа и услуги. Оваа контролна листа ги истакнува основните точки за локалните власти да промовираат поинклузивен пристап кон администрацијата и набавките.

Да се промовира застапеноста на лицата со мигрантско или бегалско потекло во регионалните и локалните собранија, парламентите и другите тела за одлучување со што се одразува нивниот вистински удел меѓу населението;

Вклучување на бегалците и мигрантите во партиципативното одлучување на локално ниво (граѓански форуми, консултативни процеси, развој на соседството итн.);

Создавање на независни консултативни тела на локално ниво за застапување на потребите и интересите на бегалците и мигрантите;

Вклучување информации за граѓанско и политичко учество во активности за социјална ориентација;

При склучување договори со надворешни субјекти за давање услуги, вклучете посебна клаузула за социјална инклузија на бегалците како еден од условите за давање на тие услуги.

ПРИМЕРИ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА РАБОТАТА НА ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ СО БЕГАЛЦИТЕ

РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ

Создавањето простори и можности за консултации е првиот чекор за ефективна работа со бегалците. Во Италија, општината Равена вовеле измена на општинскиот код за препознавање на „Меѓукултурната мрежа за имиграција“ како службен соговорник. Сите граѓани се поканети да се приклучат на „Меѓукултурната мрежа за имиграција“, а особено мигрантите и бегалците.

Друга стратегија за вклучување на бегалците усвоена од општината Равена е организирање фокус групи и „светски кафулиња“. Тие го усвојуваат овој инструмент со цел да соберат информации за постоењето на потенцијални бариери. При организирање на фокус група треба да се посвети внимание на заедничкиот јазик: сите учесници треба да зборуваат ист јазик или барем да го владеат доволно добро, не само во интеракција со олеснувачите, туку и меѓусебно. Треба да се организираат и конкретни моменти по дискусијата за да се задоволат барањата на учесниците и да им се понуди индивидуална психолошка или техничка поддршка.

ДОСТАПНА КОМУНИКАЦИЈА

Во Норвешка, заменик-градоначалникот на Осло задолжен за различности одржува неделни дигитални состаноци со невладини организации засновани на малцинствата за да има подобро разбирање за ситуацијата, да разговара за потребите и да се договори за активностите за да се осигура дека сите ги почитуваат безбедносните мерки и прописи за социјално дистанцирање. Осло има поставено онлајн-информативна страница на различни јазици. Општината, исто така, ги поддржува невладините организации кои работат со ранливите малцински групи обезбедувајќи им конкретни информативни постери и кампањи на социјалните медиуми. Информативните постери понатаму се изложуваат во продавници, цамии и цркви и други објекти за да се осигура дека ажурираните и точни информации допираат до сите жители. Се преземаат посебни мерки за да се обезбеди информациите и поддршката да стигнат до ромската заедница и до нерегистрираните мигранти.

СОПСТВЕНОСТ И ПОСВЕТЕНОСТ

Во Финска, Советодавниот одбор за етнички односи (ETNO) е добра илустрација за ангажирањето на имигрантите, бегалците и етничките малцинства во формалниот процес на консултации. Тој е формална мрежа на експерти за интеграција, проблемите на мигрантите и етничките малцинства. Составен е од национален советодавен одбор и седум регионални одбори кои се бираат на секои четири години, заедно со 300 претставници од граѓански организации, мигрантски и мултикултурни здруженија, здруженија на етнички и верски малцинства, политички партии, организации на пазарот на труд, министерства, регионални власти, општини.

Во Малта, Театарот Салесјан постави систем за повратни информации за нивните постоечки проекти за да се соберат искуства и повратни информации од жените во проектот Сарсарсарлаq. Тоа подразбира редовни консултативни активности со бегалците за да се вклучат нивните придонеси и мислења за квалитетот на услугите во текот на програмскиот циклус. Клучните податоци за перформансите, исто така, се собираат систематски за следење и анализа на проектите.

Во Полска, градот Гдањск извести за назначувањето на првиот Полски совет за имигранти кој ќе го советува градоначалникот и другите локални власти за прашања и политики поврзани со интеграцијата на мигрантите и бегалците. За да ја претставуваат имигрантската популација во нејзината разновидност, избраните волонтери имаат различно потекло, ниво на образование и религиозни верувања. И покрај ограничените надлежности и недостаток на сопствен буџет, тој се покажа како корисен, особено за време на пандемијата со Ковид-19, како давател на информации од прва рака за потребите на странците и бегалците.

Центарот за еднаков третман во Гдањск е безбедно место каде што може да се поднесат оплаки за дискриминација врз основа на, меѓу другото, националност, раса или религија. Центарот има седум пунктови управувани од неколку различни невладини организации што ја одразуваат различноста.

Во 2016 година, Градското собрание на Варшава го разработи „Водичот за активни жители“, преведен на англиски, украински и виетнамски јазик. Тој претставува можност за странците, без оглед на нивниот правен статус, да се вклучат во активностите на градот (на пр., партиципативен буџет и локални иницијативи).

ПРИМЕРИ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА РАБОТАТА НА НВО И ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ СО БЕГАЛЦИТЕ

ПРИСТАПНОСТ НА ПРОЦЕСОТ

Во Турција, Центарот за семејство, поддршка на жени и лица со посебни потреби (AKDEM) на општината Зејтинбурну спроведува различни програми за социјална заштита, егзистенција, социјална кохезија и координација за бегалците во областа. AKDEM служи како центар на заедницата за обесправените заедници во рамките на општинскиот орган и усвојува холистичка перспектива кон лицата со ранливост, без разлика на нивниот правен или граѓански статус. Во согласност со областа на работа и инклузивниот пристап на AKDEM, жените и децата бегалци се вклучени во службите за социјална заштита и активностите за зајакнување во центарот, бидејќи нивните мајки учествуваат во текстилните работилници и на часовите по турски јазик. Услугите се достапни на повеќе јазици, бидејќи заедно со бегалците од Сирија и Авганистан, има и засегнати лица од различно потекло.

Прашалникот достапен во Канцеларијата на Мазовското Војводство адресира странци кои го легализираат својот престој во Полска. Тој содржи прашања во врска со задоволството на странците од услугата во Канцеларијата на Мазовското Војводство.

Пунктот за заштита на правата на имигрантите работи во рамки на Центарот за имигранти и поддршка за имигранти (Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigranek) во Гдањск и им помага на имигрантите кои имале нееднаков третман поради нивната националност во областите како што се вработување, домување, безбедност, образование, службени работи.

РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ

Во Полска, Здружението „За Земјата“ е мала организација вклучена во интеграцијата на бегалците во еден од бегалските центри во Полска. Сите нивни активности се преземаат во консултација со бегалците. Со цел да се зајакнат жените бегалци, формиран е Клуб за состаноци на жени, каде што тие учат занаети од полски жени. Во иднина планираат да создадат социјално претпријатие каде жените бегалци ќе ги создаваат и продаваат своите ракотворби, со што ќе станат финансиски независни.

„Фондацијата за Сомалија“ е мултикултурна организација отворена за сите мигранти без разлика на националноста или религијата, управувана и водена од мигранти од различна националност и од Полјаци. Тие водат различни проекти во тесна соработка со бегалците: 1) „Ништо за нас без нас“ има за цел да ги консултира странците за нивните потреби и да предлага решенија за нивните проблеми; 2) Меѓукултурниот инкубатор на мигрантските организации ги поддржува странците во основањето и водењето на сопствени организации; 3) „Азбука на претприемништвото“ е сеопфатен курс за започнување и водење бизнис. По завршување на тој курс, странците добиваат дополнителна индивидуална поддршка.

ДОЗНАЈТЕ ПОВЕЌЕ: КОРИСНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕФЕРЕНЦИ

Акциски план со 10 точки на Европската коалиција на градови против расизмот ЕССАР, Пакет со алатки за еднаквост, Градски политики против расизмот, 2017

Пакетот со алатки за еднаквост е прирачник за поддршка на градовите во спроведувањето локални политики, кои успешно се спротивставуваат на расизмот и расната дискриминација, или во прилагодувањето на веќе постоечките.

SHARE Мрежен вебинар, Учество и ко-креација за интеграција на бегалци и мигранти во ЕУ, 15 декември 2020

Мрежата SHARE нагласува 10 основни принципи и размислувања за спроведување

на партиципативен и ко-креациски пристап со бегалците и мигрантите.

Торфа М., Организации предводени од бегалци (RLO) во Европа: придонеси за политики, можности и предизвици, Работен документ, ECRE, 2019

Овој труд проценува дали организациите предводени од бегалците можат позитивно да придонесат за изнаоѓање политики и практични решенија за бегалските прашања и зошто тие практично не се вклучени во развојот, евалуацијата и дискусијата за политиките/практиките за азил и интеграција на ниво на ЕУ.

УНХЦР, Побезбедни и посилни: Искуства на жени бегалци преселени во ОК, 2020

Овој извештај ги прикажува наодите од партиципативната проценка на заштитата и интеграцијата на жените бегалци кои биле преселени во Обединетото Кралство (ОК) според шемите за преселување на Владата на ОК.

УНХЦР, Подобра заштита на бегалците во ЕУ и на глобално ниво: Предлози на УНХЦР за обнова на довербата преку подобро управување, партнерство и солидарност, 2016.

Овој труд, во својата внатрешна и надворешна димензија, поставува визија за постигнување на сеопфатна политика на ЕУ за азил и бегалци во иднина, за да се олесни развојот на кохерентните аранжмани ширум ЕУ на подолг рок и за ефикасно адресирање и одговор на движењата.

УНХЦР, Пакет со алатки на УНХЦР за партиципативно оценување во Канцелариите, 2006

Овој прирачник на УНХЦР прикажува низа чекори што треба да се следат за спроведување на партиципативна проценка со бегалците или други засегнати лица. Партиципативната проценка е опишана како „процес на градење партнерства со жени и мажи бегалци од сите возрасти и потекла со промовирање значајно учество преку структуриран дијалог“.

5.5 ВКЛУЧЕТЕ ГИ ЛОКАЛНИТЕ ЗАЕДНИЦИ И ПОДДРЖЕТЕ ГО ВОЛОНТЕРСТВОТО

Мобилизирајте ги ресурсите на општеството-примател и поттикнувајте доверба и позитивна идентификација

Вклучувањето на локалната заедница е клучен елемент на еден сеопфатен пристап. Интеграцијата е двонасочен процес кој бара поддршка и активна улога на општеството-примател. Практичарите за интеграција треба да промовираат улога за – и да ги нагласат одговорностите на – домородните граѓани и да поттикнуваат граѓански иницијативи. Главната цел е да се поттикне добредојдена гостољубива клима без ксенофобија и дискриминација. Еден клучен правец за локалните власти и давателите на услуги кон оваа цел е поддршка на волонтерските иницијативи за интеграција на бегалците.

Волонтерските активности значително придонесуваат за интеграција преку развивање на вештините и личните мрежи на бегалците и мигрантите и преку дополнување (и на многу места заменување) на политиките за интеграција на државите. Ваквите иницијативи помагаат да се зајакне социјалната, економската и културната интеграција преку изложување на локалниот јазик и култура и индивидуална поддршка. Тие се важни во фазата на пристигнување и прием, каде што можат да придонесат за обезбедување засолниште и рана ориентација, исто како и во поддршката на долгорочната инклузија.

ПРИДОБИВКИ ОД ПОДДРШКАТА НА ВОЛОНТЕРСКИТЕ АКТИВНОСТИ

- Тие се често подостапни и поиновативни од воспоставените програми за интеграција;
- Лесни се за водење и имплементација преку пошироката разновидност на практичари вклучени во активности „од луѓе до луѓе“;
- Професионалното искуство и познавањето на својата област на волонтерите и локалното население може да биде од корист за целата заедница;
- Брзи, флексибилни и соработнички „старт-ап“ структури што овозможуваат растечки иницијативи и виртуелно учество;
- Решенија засновани на учество на граѓаните и масите;
- Приватни социјални мрежи и нова технологија, вклучувајќи апликации и онлајн платформи кои редовно се користат;
- Поголема видливост и досег преку поголем фокус на комуникација во однос на повеќето воспоставени програми за интеграција.

ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ: КРИТЕРИУМИ ЗА ПОСТИГНУВАЊЕ ДОБРИ ПРАКТИКИ

Индивидуализирана и континуирана поддршка:

Овозможете долгорочна социјална инклузија преку континуирано менторство еден-на-еден/врсник-со-врсник што овозможува градење доверба и долготрајни односи;

Употреба на цела палета модели за поддршка: Искористете ги и комбинирајте ги на насочен начин сите форми на волонтерски активности, вклучително слободно време, образование, вработување, семејство и „бирокуратско“ менторство;

Поттикнување на меѓукултурна компетентност:

Дизајнирање на активности, како што се зајакнување на меѓукултурни вештини и разбирање на волонтерите и на корисниците;

Вклучување на веќе населени имигранти: Мобилизирајте ги бегалците кои пристигнале порано и жителите со мигрантско потекло да волонтираат како посредници и извори на меѓукултурна компетентност;

Поврзување на поддршката со подигање на свеста: Подобрете го јавното мислење за интеграцијата и негувајте ја „Културата на добредојде“ преку зајакнување на волонтерството како одговор на граѓанското општество и истакнување на учеството на бегалците и мигрантите во граѓански активности;

Прецизно усогласување на придонесите на волонтерите со конкретните потреби на бегалците: Користете онлајн алатки за усогласување и бази на податоци за волонтерство за систематски да ги споите дисперзираните волонтерски актери со можностите за поддршка;

Време и место во согласност со потребите: Креирајте активности кои се одвиваат во слободно време (викенди, навечер) во соседствата или блиску до прифатните центри каде што живеат корисниците.

КОНТРОЛНИ ЛИСТИ ЗА ПРОМОВИРАЊЕ НА ВОЛОНТЕРСКИ ИНИЦИЈАТИВИ

Следната контролна листа нуди детален процес „чекор-по-чекор“ за да им помогне на организациите да ги распоредат и идентификуваат сите задачи што треба да ги извршат за промовирање на волонтерски иницијативи.

Обучете и координирајте волонтерски ментори и усогласете ги со бегалците и мигрантите кои живеат во нивната локална област и кои ја имаат истата професија или интереси;

Фокусирајте се на иницијативите ориентирани кон учење за поттикнување на учење јазик и пристап до професионално и високо образование, и настојувајте да создадете понуди кои ги надополнуваат учењето јазик и социјалната ориентација преку воспоставените политики за интеграција;

Обезбедете врснички обучувачи за едукација, особено за помагање на учениците со домашните задачи, испити и транзиции во училиштето и на работа;

Промовирајте мешовитото учење, културни и слободни активности засновани на талентите и интересите на волонтерите, бегалците и мигрантите, вклучително на пр., готвење, спорт, уметност и занаетчиство, за да се активираат социјалните и културните ресурси на бегалците и мигрантите и да се поттикне меѓукултурното учење;

Промовирајте менторски шеми за вработување и самовработување, со фокусирање на мотивација, добри примери, професионални контакти, „меки вештини“ и посебни потреби на пр., на млади возрасни и жени;

Промовирајте шеми за семејно менторство за повторно создавање на семејните врски во разделените семејства и кај децата кои живеат сами; понудете емоционална поддршка и насоки за да се чувствуваат добредојдени, како и правно застапување за малолетниците без придружба;

Промовирајте активности за придружување на новодојденците низ бирократскиот процес на регистрација и населување со волонтери кои знаат како да се движат низ релевантните државни и локални служби за да се справат со индивидуалните потреби и интереси на новодојденците;

Искористете го потенцијалот на онлајн информациите, ориентацијата и алатките за превод;

Изразете поддршка, интервенирајте во јавната дебата и привлечете дополнително внимание на јавноста и медиумите. Користете јавни кампањи за да ги здружите новодојденците со нивните локални соседи, со цел да се спротивставите на гласините и да изградите прифаќање, доверба и подготвеност за помош.

ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА ПОДДРШКА НА ВОЛОНТЕРСТВОТО

ИНДИВИДУАЛИЗИРАНА И КONTИНУИРАНА ПОДДРШКА

Во Финска, Womento обезбедува врснички едукатори за образовани жени мигранти уште од 2012 година. Службениците на Womento наоѓаат ментор за жена имигрант која ја објаснува финската работна култура или практикува фински речник поврзан со професионалната област, или работи на пишување апликации и биографии. Секој пар работи на индивидуален начин и услугата е бесплатна.

Во Србија, „Бегалци за бегалци“ (R4R) е пилот проект што Белградскиот центар за човекови права го спроведува од април 2021 година во извршно партнерство со Канцеларијата на УНХЦР во Србија. R4R вклучува размена на искуства помеѓу бегалците кои веќе долго време живеат во земјата и бегалците и барателите на азил на кои им е потребна дополнителна поддршка за интегрирање во српското општество. Асистентите за бегалци можат да им помогнат на луѓето во слична ситуација да се интегрираат и да се информираат за нивните права и обврски на најефикасен начин. Тие можат да ги зајакнат другите бегалци со споделување на нивните лични искуства и различни вештини и знаења кои се од суштинско значење за започнување нов живот во Србија.

УПОТРЕБА НА ЦЕЛА ПАЛЕТА МОДЕЛИ ЗА ПОДДРШКА

Во Финска, „Ајде да читаме заедно“ е национална мрежа која од 2004 година промовира писменост и знаење на фински јазик меѓу жените и девојките имигранти во Финска и ги охрабрува да се интегрираат во финското општество. Групите за учење се состануваат еднаш неделно по два часа во исто време. Мрежата организира и семинари и работилници и објавува едукативен материјал.

ПОВРЗУВАЊЕ НА ПОДДРШКАТА СО ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТА

Во Естонија, концертите на „Толерантна Естонија“ можеа да привлечат огромна публика и да се поврзат со јавни дебати во партнерство со главните медиуми. Со цел да се даде човечки лик на бегалската криза и да се истакне судбината на поединци, директното вклучување и видливост на музичари и изведувачи бегалци беше клучен елемент за многу од културните иницијативи.

ПРЕЦИЗНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ НА ВОЛОНТЕРИТЕ СО КОНКРЕТНИТЕ ПОТРЕБИ НА БЕГАЛЦИТЕ

Во Финска, едношалтерската повеќејазична апликација се појави како локална иницијатива (на пр., „Избери ја својата иднина“ обезбедува лесна и брза мобилна услуга за мигрантите да го откријат својот нов роден град, да најдат интересни настани и да запознаваат луѓе); стартапот „Фунзи“ обезбедува апликација „Пакет за учење“ за барателите на азил, доставува веродостојни информации до корисниците на мобилни телефони и ја олеснува нивната интеграција во Финска.

Во Финска, „Startup Refugees“ („Стартап бегалци“) им помага на стотици имигранти и бегалци да го остварат својот сон да станат претприемачи. Нивната програма ја водат познати претприемачи и таа вклучува мрежа од 300 деловни, јавни и НВО партнери и е поддржана од 300 волонтери кои мапираат претприемачки вештини во прифатните центри, спојуваат ментори и иницираат бизнис инкубатори.

ПОТТИКНУВАЊЕ НА МЕЃУКУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ

Во Германија, Универзитетот Кирон создаде онлајн платформа за учење за бегалците ширум светот и за заедниците со недостаток на услуги на Блискиот Исток. 1.500 потенцијални студенти се пријавија за двегодишни онлајн студии по компјутерски науки, инженерство, бизнис и економија и општествени науки. Студентите меѓусебно си помагаат преку онлајн студиски групи и состаноци, и доколку ја поминат првата онлајн фаза, тие ги користат студентските простори на 22 партнерски универзитети.

ДОЗНАЈ ПОВЕЌЕ: КОРИСНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕФЕРЕНЦИ

Брошура на EESC, Како организациите на граѓанското општество им помагаат на бегалците и мигрантите во ЕУ: Успешни искуства и ветувачки практики од Наградата за граѓанско општество на EESC за 2016 година, 2017

Оваа публикација дава опит преглед на иницијативите на граѓанското општество за успешно интегрирање на бегалците и мигрантите во ЕУ.

Уредувачки тим на EWSI, Компаративна анализа: Волонтерски и граѓански иницијативи пред и по 2015 година, европска веб-страница за интеграција, , 2016

Европската веб-страница за интеграција обезбедува анализа, вклучително и преглед по држави, на волонтерските иницијативи што се појавија во сите земји-

членки на ЕУ. Новите иницијативи се мапирани во споредба со неколкуте долгогодишни и се анализираат за нивна иновација, додадена вредност и потенцијално влијание врз интеграцијата.

Мрежа Сириус, Менторство: Што можат да постигнат проектите за поддршка што училиштата не можат? 2014

Овој краток преглед ги истражува придобивките од менторството и професионализацијата на менторските организации, и како креаторите на политики можат да дизајнираат проекти за менторство и друга образовна поддршка за да бидат составен дел од образовниот пејзаж. Исто така, се истакнуваат примери на успешни менторски искуства кои се фокусираат на негување на скриените таленти и потенцијалот на децата на мигрантите.

УНХЦР, Пристап заснован на заедницата во Канцелариите на УНХЦР, 2008

Овој прирачник на УНХЦР има за цел да го поддржи персоналот во спроведувањето на пристапот заснован на заедницата во активностите за да се осигура дека засегнатите луѓе се ставени во центарот на сите одлуки кои влијаат на нивните животи.

Висок комесаријат за бегалци на Обединетите нации (УНХЦР), Меѓународен олимписки комитет (ИОК) и организацијата Terre des hommes (Tdh), Пакет со алатки „Спорт за заштита“ Програмирање со млади луѓе во услови на принудно раселување, 2018

Овој Пакет со алатки „Спорт за заштита“ ја води работата на Фондацијата „Olympic Refuge“

и може да се користи од широк пресек на организации и засегнати страни за подобро разбирање и спроведување на ефективно програмирање „Спорт за заштита“.

Волфхард, А., Конте, К. и Хадлстон, Т., Европски бенчмарк за интеграција на бегалците: Компаративна анализа на Националниот механизам за евалуација на интеграцијата во 14 земји на ЕУ, Варшава/Брисел, 2019

Овој извештај на NIEM претставува компаративна проценка заснована на индикатори на рамките за интеграција на бегалците што се во сила во 14 земји на ЕУ. Анализата се фокусира на правни показатели, индикатори за политики и индикатори кои го мерат интегрирањето, координацијата на политиките, како и на напорите насочени кон учество и вклученост на општеството-примател.

5.6 СТРЕМЕТЕ СЕ КОН СЕОПФАТНА ПОДДРШКА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА

Поврзете се и координирајте се со други даватели на услуги и пополнете ги празнините во системот

Сеопфатен пристап кон интеграцијата на бегалците бара одговор од целата влада и целото општество. Ова повлекува одржлива соработка заснована на партнерство меѓу сите релевантни актери, вклучувајќи ги националните, регионалните и локалните власти, јавните служби, социјалните партнери и граѓанското општество. Тоа, исто така, подразбира структурно и долгорочно финансирање за интеграција, како и пристап до стабилно финансирање за локалните и граѓанските организации. Соработката и заедничкото спроведување политики ветуваат подобро фокусирани политики, појасно одговарајќи на потребите и перспективите на бегалците.

Со поголема легитимност која произлегува од пошироко учество и повеќе граѓански и локални/регионални актери кои преземаат улога, политиките, исто така, можат да станат поодржливи и повлијателни. Со добивањето на активна поддршка од јавните власти за помошта што ја даваат, на невладините организации им се овозможува да придонесат за долгорочна инклузија на бегалците во општеството-примател.

ПРИДОБИВКИ ОД РАБОТАТА СО БЕГАЛЦИ

- Стабилни и долгорочни партнерства со повеќе чинители на различни нивоа на управување, кои ги поттикнуваат актерите да придонесат во процесот на интеграција на бегалците;
- Интеграција и управување со различностите во сите релевантни полиња, служби и области на политики;
- Зајакната координација меѓу регионалните и локалните власти за интеграција на бегалците;
- Подобра координација помеѓу локалните власти и телата/одборите/давателите на услуги за вработување, здравство, домување и образование;
- Континуираното обезбедување ресурси и поддршката за локалните власти, невладините организации и непрофитните организации за поддршка поттикнува долгорочна инклузија на бегалците.

ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ: КРИТЕРИУМИ ЗА ПОСТИГНУВАЊЕ ДОБРИ ПРАКТИКИ

Стратегија со повеќе чинители и на повеќе нивоа: Сите заедно да развијат сеопфатна стратегија за интеграција која ќе ги вклучи регионалните и локалните власти, давателите на услуги и граѓанското општество;

Сопственост и учество: Да се поддржи редовно консултирање и вклучување на бегалците во граѓанските активности, општествениот живот на локалната заедница и одлучувањето;

Вклучување на општеството-примател: Да се препознае интеграцијата како двонасочен процес и да се поддржи активна улога на општеството-примател за подобро спроведување на јавните локални политики;

Достапност на структурно финансирање: Да се обезбедат одржливи, разновидни и доволно средства за мерки за интеграција, овозможувајќи континуитет и раст. Во многу земји и опкружувања, ова значи пристап до финансии од ЕУ за локалните власти, граѓанското општество и организациите предводени од бегалците.

КОНТРОЛНА ЛИСТА ЗА ПОВРЗУВАЊЕ И КООРДИНИРАЊЕ СО ДРУГИ ДАВАТЕЛИ НА УСЛУГИ И ПОПОЛНУВАЊЕ ПРАЗНИНИ ВО СИСТЕМОТ КОНТРОЛНА ЛИСТА ЗА ПОВРЗУВАЊЕ И КООРДИНИРАЊЕ СО ДРУГИ ДАВАТЕЛИ НА УСЛУГИ И ПОПОЛНУВАЊЕ ПРАЗНИНИ ВО СИСТЕМОТ

Следната контролна листа нуди детален процес „чекор-по-чекор“ за да им помогне на организациите да ги планираат и идентификуваат сите задачи што треба да ги извршат за поврзување и координација со други даватели на услуги.

Поставете стратегии кои очекуваат од или го обврзуваат **општеството-примател** да биде активно вклучено и да ги смести корисниците;

Поставете стратегии кои вклучуваат **регионални, локални власти и даватели на услуги** за поттикнување на интеграцијата на бегалците и обезбедување средства за имплементација на овие стратегии;

Воспоставете механизам со повеќе чинители за заеднички развој на сеопфатни стратегии за интеграција и инклузија и вршете преглед на активностите, практиките, услугите и резултатите од интеграцијата во координација со релевантните партнери (локални власти, НВО, социјални партнери, истражувања, институции итн.);

Изградете регионални партнерства за да се обезбеди вклучување и интеграција на бегалците и мигрантите во руралните области кои би можеле да бидат во поранлива ситуација поради оддалеченоста, изолацијата и ограничениот пристап до целните услуги;

Поттикнувајте волонтерски иницијативи за дополнување на јавните политики преку финансирање на координацијата на таквите иницијативи на сите нивоа, со што ќе станат дел од стандардните понуди за интеграција на бегалците (повеќе информации: 5.5 Вклучете ги локалните заедници и поддржете го волонтерството);

Поддржете го вклучувањето на бегалците во граѓански активности преку насочени информации за правата и можностите на бегалците да се приклучат на таквите активности, како и преку нудење средства на организациите за да им помогнат на бегалците;

Формирајте тело за консултации со бегалците за прашања во врска со нивната интеграција и инклузија, вклучувајќи здруженија на бегалци или избран претставник како постојан член, и обезбедете средства за формирање постојани консултативни тела;

Редовно водете и финансирајте кампањи за сензибилизирање на општеството-примател за ситуацијата на бегалците, борете се против дискриминацијата и укажувајте на предрасудите и погрешните перцепции;

Обезбедете, како јавен орган кој управува со или исплаќа финансиски средства од ЕУ, **пристап до финансирањето од ЕУ** за граѓанските организации и локалните власти. Информирајте ги овие актери за можностите за финансирање и вклучете ги како партнери во националниот процес на програмирање на релевантните финансиски средства;

Стратешки користете ги финансиските средства од ЕУ или од други меѓународни организации за да ги пополните празнините во системот за поддршка, спроведувајте и тестирајте нови иницијативи и учете од постоечките модели и искуства. Целосно искористете ги сите достапни инструменти, вклучително, меѓу другите, Европскиот социјален фонд (ЕСФ) и Фондот за миграција, интеграција и азил (AMIF).

ПРИМЕРИ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА СЕОПФАТЕН ПРИСТАП

ПОВЕЌЕ ЧИНТЕЛИ И ПОВЕЌЕСТЕПЕНИ СТРАТЕГИИ

Во Србија, Локалните акциони планови (ЛАП) имаат за цел да ги подобрат животните и социо-економските стандарди на целните категории на присилно раселени и мигранти. Нивната намера е плански и долгорочно да ги решаваат проблемите во овие категории, креирајќи мерки и акции целосно приспособени на нивните реални потреби. Ова овозможува поекономично користење на постоечките ресурси (материјални, технички, човечки и институционални) преку вмрежување на релевантни локални институции и други локални партнери. ЛАП ги презентираат достапните податоци за возраста, полот и потребите од образование на секоја од различните категории на присилно раселени мигранти, и ги идентификуваат приоритетните групи или најранливите подгрупи. Локалната самоуправа точно ги евидентира проблемите и потребите на ова население и соодветно планира или предлага решенија. За секоја од идентификуваните различни категории на присилно раселени мигранти се поставени специфични цели. На пример, во ЛАП на

општина Бачка Топола, во периодот од 2020 до 2024 година, една цел е создавање услови за зајакнување на толеранцијата и разбирање на потребите на барателите на азил и мигрантите преку подобрување на квалитетот на животот во локалната заедница, опремување на простор за здравствени, образовни, културни и други услуги, детски и спортски игралишта. Локалните планови се подготвуваат во соработка со релевантните институции во секоја општина и се спроведуваат во партнерство со различни чинители.

Во Полска, Советот за модел на интеграција на мигрантите во провинцијата Мазовија ги собира различните ентитети вклучени во интеграцијата на странците: Канцеларијата на Мазовското Војводство, Одборот за образование, Центарот за социјална помош, Канцеларијата за труд во Варшава, Каритас Полска, фондацијата Полски форум за миграција, Фондацијата за Сомалија, фондацијата за учење странски јазици „Linguae Mundi“, Здружението за правна интервенција и Фондацијата за дијалог и толеранција. Целта на Советот беше да се дијагностицираат состојбата

и потребите на странците во различни области на интеграција и да се изготват препораки. Заклучоците од консултациите во Советот беа искористени во публикацијата „Странците во Полска“, прирачник за луѓе кои работат со мигранти. Исто така, беше развиен документ со наслов „Претпоставки за стратегијата за интеграција на мигрантите во Мазовското Војводство“. Овие документи ќе ги поддржат активностите за интеграција во провинцијата Мазовија и ќе се користат во креирањето на национална стратегија за интеграција на имигрантите. Во Шведска, партнерството „Сконе“ е силно фокусирано на долгорочната работа за учество и стекнување знаење на новодојдените мигранти. Ова партнерство е регионална практика која вклучува значителен број општини. Во партнерството „Сконе“, организациите кои се одговорни за прием и претставување на новодојденците во Сконе се собрале за заеднички да развијат методи и да обезбедат услови за адресирање на приоритетните потреби каде што е неопходна

регионална соработка и координација на ресурсите.

Во Бугарија, областа Обориште во општина Софија е една од првите и единствената локална власт во Бугарија што ја спроведува националната политика за интеграција на бегалците. Со тоа, Обориште пречекува голем број бегалски семејства кои сакаат да се населат во Софија и им нуди почетна поддршка за интеграција до 6 месеци во согласност со надлежностите на областа. Овие услуги вклучуваат домување, поддршка при упис во локалните јавни училишта, како и општинска социјална поддршка, каде што е применливо. Напорите на Обориште за интеграција на бегалците започнаа во 2020 година со преселување на 2 големи семејства кои бараа азил во Бугарија (вкупно 15 членови). Во 2021 година, Обориште пречека 5 семејства (вкупно 27 членови) во рамките на проектот финансиран од АМIF наречен „Заедно за интеграција“. Проектот се заснова на пристап на повеќе чинители и е предводен од бугарскиот Црвен крст и други два партнери: областа Витоша во

општина Софија и фондацијата „Центар Надја“. Бугарскиот Црвен крст учествува со социјални работници и толкувачи, а „Центарот Надја“ со психолози. Овој проект ќе трае до декември 2022 година и за да се обезбеди одржливост, тимот веќе аплицираше за 2 нови проекти со европско и меѓународно финансирање.

Во Финска, финскиот Црвен крст ја координира и развива Мрежата за невладини здруженија. Мрежата се состанува 4 пати годишно и разговара на релевантни теми за прием и интеграција. И некои министерства присуствуваат на состаноците на мрежата, па на тој начин се поддржува протоколот на информации од третиот сектор до властите и обратно. Еден од пакетот со алатки што мрежата помогна да се креира е Платформата за интеграција за организации ([kotoutumistarjotin](#)). Овој пакет со алатки помага да се разбере какви активности обезбедуваат актерите од третиот сектор во локалната област, што им помага на новодојденците во процесот на интеграција. Платформата помага да се разбере поделбата на активностите помеѓу актерите од третиот сектор

и властите, на пр., на ниво на општина.

Во Литванија, Акцискиот план за 2018-2020 година за интеграција на странци во литванското општество бара редовна соработка и координација меѓу невладините организации, Здружението на локални власти, образованието, социјалните и здравствените служби, за да се обезбеди успешна интеграција на бегалците во општеството. Акцискиот план бара образовните органи и тела на регионално и локално ниво да обезбедат обуки за образовните работници за подобрување на меѓукултурните вештини, намалување на стереотипите и промовирање на вредностите на почитување на различностите и еднаквоста. Предвидени се и едукативни настани за работодавците да дознаат за потребите за интеграција на бегалците и за различноста во однос на полот, возраста, земјата на потекло и семејниот статус. Планот има за цел да ги следи процесите и политиките за интеграција преку собирање квантитативни и квалитативни податоци и нивно регистрирање кај државните органи.

УЛОГАТА НА ОПШТЕСТВОТО-ПРИМАТЕЛ

Во Италија, проектот „Diffondere diversita, rafforzare comunita“ („Ширење различности, зајакнување на заедниците“) има за цел да создаде работни можности за бегалците и барателите на азил во земјоделскиот сектор и да го поддржи локалниот развој во руралните области. Проектот вклучува две локални општини (општината Лозин и општината Червено) и Bio Distretto of Valcamonica (Био-округ долина Камоника), мрежата за органско земјоделство составена од 40 мали претпријатија. Проектот промовира едноставна, но ефективна форма на споделување работни места во која две или повеќе претпријатија ги здружуваат своите ресурси и работна сила. Во пракса, земјоделски работници се ангажираат под редовни услови од страна на група работодавачи кои ги споделуваат услугите на работникот во текот на целата година. Овој аранжман ги намалува трошоците за работна сила, создава нови можности за работа и ја поддржува промоцијата на работни места во земјоделството во правични работни услови. Дополнително, земјоделските претпријатија стануваат дел од мрежа, која може да обезбеди предности на претпријатијата учесници. Таа, исто така, предвидува активна улога на општеството-примател во нејзината имплементација преку директно вклучување на доброволно здружение на мали земјоделски претпријатија кои соработуваат за да меѓусебно се поддржуваат, но и да ги поддржуваат младите земјоделци и нивните семејства кои активно им помагаат на мигрантите во нивниот процес на интеграција.

Во Италија, регионот Емилија Ромања систематски промовира учење на втор јазик и интеркултурно посредување за вклучување на мигрантите и бегалците во општеството, и реагира на експоненцијалното зголемување на протокот во последните години. За ова, регионот работи заедно со јавните училишта, непрофитниот сектор, општините, другите јавни тела и локалните заедници. Соработката со граѓанското општество и задругите се гради преку повеќестепено и структурирано партнерство. Во Белгија, главниот град Брисел го усвои

Акциониот план против расизам и дискриминација за 2018-2020 година за да ја подигне свеста и да го ангажира секој министер и државен секретар во борбата против расизмот и дискриминацијата. Планот се заснова на 23 конкретни мерки за создавање општество во кое толеранцијата и солидарноста меѓу населението заземаат централно место. Воспоставена е консултативна платформа за интеракција со која било бриселска граѓанска организација која сака да соработува и да работи според овој план. Во Финска, проектот „Föreningsliv för alla“ („Здружен живот за сите“) има за цел да го поддржи социјалното учество на мигрантите преку поттикнување на нивното вклучување во финските здруженија. Овој проект им дава можност на мигрантите да го вежбаат новиот јазик надвор од училишната средина, да изградат свои неформални мрежи и воспостават нови значајни контакти. Како резултат на проектот, регионот Јакобстад усвојува модел на „двонасочна“ интеграција преку вклучување на третиот сектор и здруженијата.

Во Турција, градската општина Газиантеп, Одделот за жени, семејство, образование и социјалните служби го основаа Центарот на заедницата Енсар во 2014 година. Центарот бил развиен како безбеден простор за членовите од турските заедници-домаќини и за бегалците, за да комуницираат едни со други и да научат нови вештини. ИОМ започна да го поддржува Центарот на заедницата Енсар во 2017 година со негово реновирање и рехабилитација и со спроведување на активности за социјална инклузија, како и воннаставни активности. Центарот е отворен за секоја возраст, пол и националност. Обезбедените активности и услуги имаат позитивно влијание врз заедницата преку подобрување на комуникацијата меѓу бегалците и заедницата-домаќини и поттикнување подобри врски и интеракција преку социјалните активности.

СОПСТВЕНОСТ И УЧЕСТВО

Во Шведска, Yalla Trappan, социјално претпријатие за работна интеграција и женска задруга управувана од непрофитното здружение во Малме, претстави добра практика на социјално претприемништво. Тоа обезбедува обуки за работа во три области: кафулиња и угостителство, шиене, чистење и конференциски услуги. Yalla Trappan усвојува модел на „учење преку работа“ за да промовира финансиска независност за жените имигранти кои се изложени на висок ризик од исклучување од пазарот на трудот. Во Финска, финскиот Совет за бегалци организира курс „Граѓанска ориентација“ наменет за неодамна пристигнатите возрасни мигранти во Финска. Курсот обезбедува сеопфатни информации за престој, живеење и работа во Финска. Овозможува стекнување на граѓански вештини потребни во земјата и ги запознава мигрантите со приказната за финската нација. Целта на овој курс е да го подобри разбирањето на бегалците и новодојденците за финското општество и да ги разјасни нивните права и одговорности во земјата. Секој курс го води обучувач кој го зборува истиот јазик како учесниците во курсот. Концептите, наставните методи и учебниците за курсот се достапни за неограничена употреба во

општините и институциите за учење. Во развојната фаза на овој проект беа вклучени клучните чинители, вклучувајќи ги општините од Хелсиншкиот регион и Министерството за вработување и економија.

Во Турција, општината Yıldırım („Молња“) им дава поддршка на бегалците во однос на заштитата, егзистенцијата и социјалната кохезија од почетокот на кризата со сириските бегалци во Турција. Општината формираше Центар за социјална кохезија во областа, што е една од првите иницијативи со која бегалците се вклучуваат во обезбедување општински услуги во Турција. Центарот ги зближува бегалците и членовите на заедницата-домаќин преку структурирани активности, како што е терапија со игри, за да се олесни поврзувањето и посредувањето, како и зајакнувањето на вештините за решавање проблеми. Исто така, центарот организира активности за подигање на свеста и ширење информации за пристапот до услугите. Дополнително, центарот обезбедува поддршка за женски задруги, во кои се вклучени членови бегалци, со цел на жените да им се обезбедат можности за зајакнување и самодоверба.

ДОЗНАЈТЕ ПОВЕЌЕ: КОРИСНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕФЕРЕНЦИ

[Собрание на европските региони \(AER\), Прилагодување на резултатите од AMiD на европските локални власти, Пристап до услуги за мигранти со попречености \(AMiD\), 2019](#)

Овој извештај нуди сознанија за тоа како да се поддржи ефикасно управување со приемот и интеграцијата на бегалците, барателите на азил и мигрантите со попреченост во ЕУ.

[Европска Комисија, Пакет со алатки за користење на фондовите на ЕУ за интеграција на лица со мигрантско потекло, 2018](#)

Овој Пакет со алатки има за цел да им помогне на националните и регионалните власти за финансирање во спроведувањето на политиките за интеграција насочени кон луѓето со мигрантско потекло преку користење на фондовите на ЕУ во програмскиот период од 2014-2020 година.

[Хадлстон, Т., Билгили, О., Џоки, А. & Ванкова, З., Индекс на политика за](#)

[интеграција на мигрантите \(MIPEX\), Барселона/Брисел, 2015](#)

Индексот на политиката за интеграција на мигрантите (MIPEX) е единствен долгорочен проект кој оценува и споредува што прават владите за да ја промовираат интеграцијата на мигрантите во сите земји-членки на ЕУ и во неколку земји кои не се членки на ЕУ.

[Уредувачки тим на EWSI., Кои мерки се во сила за да се обезбеди долгорочна интеграција на мигрантите и бегалците во Европа? Европска веб-страница за интеграција, 2020](#)

Уредувачкиот тим на EWSI истражуваше низа индикатори за долгорочна интеграција во сите земји-членки на ЕУ и Обединетото Кралство и го разгледа постоењето или достапноста на конкретни политики или мерки за бегалците.

[Натале, Ф., Калантаријан, С., Скипиони, М., Алесандрини, А. и Паса, А., Миграција во руралните области на ЕУ, извештај „Наука за политика“ од Заедничкиот истражувачки](#)

[центар \(JRC\), Луксембург, 2019](#)

Овој извештај дава квантитативен преглед на миграцијата во руралните области за целата ЕУ и придонесува за подигање на свеста за слабо проучениот феномен на миграција во руралните области.

[Волфхард А., Операционализација на сеопфатен пристап кон интеграцијата на мигрантите, Заклучоци од дискутирани политики RESOMA, 2019](#)

Овие заклучоци на ReSOMA ја објаснуваат идејата за сеопфатен пристап кон интеграцијата и ги разработуваат специфичните потенцијали - но и ограничувањата - на локално ниво во интеграцијата на мигрантите. Тие презентираат десет можни, конкретни и финансирани фокусни точки за спроведување на сеопфатен и долгорочен пристап во пракса.

[Волфхард, А., Конте, К. и Хадлстон, Т., Европски бенчмарк за интеграција на бегалците: Компаративна анализа на](#)

[Националниот механизам за евалуација на интеграцијата во 14 земји на ЕУ, Варшава/Брисел, 2019](#)

Овој извештај на NIEM претставува компаративна проценка заснована на индикатори на рамките за интеграција на бегалците што се во сила во 14 земји на ЕУ. Анализата се фокусира на правни показатели, индикатори за политики и индикатори кои го мерат интегрирањето, координацијата на политиките, како и на напорите насочени кон учество и вклученост на општеството-примател.

[Волфхард, А., Конте, К. и Хадлстон, Т., Европски бенчмарк за интеграција на бегалците: Компаративна анализа на Националниот механизам за евалуација на интеграцијата во 14 земји на ЕУ, Евалуација 1: Сеопфатен извештај, 2020](#)

Овој извештај на NIEM ги претставува клучните податоци и случувања за интеграцијата на бегалците во периодот од 2017 до 2019 година, бидејќи тие се рефлектираат во резултатот од истражувањето спроведено во 14-те земји учеснички.

6. СЕОПФАТНА КОНТРОЛНА ЛИСТА ЗА РАЗВОЈ НА СЕОПФАТНА ИНИЦИЈАТИВА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА И ИНКЛУЗИЈА

- Редовно идентификувајте ги потребите и потенцијалот на бегалците;
- Адресирајте и отстранете јазични и административни бариери за пристап до вашите услуги;
- Прилагодете ги вашите планови и стратегии според потребите, капацитетите и повратните информации на бегалците;
- Обезбедете услуги за поттикнување на социо-економска инклузија на бегалците надвор од почетната фаза на прием;
- Проширете ги можностите за финансирање за долгорочна интеграција;
- Вклучете ги бегалците во оценките, планирањето, спроведувањето, следењето, прилагодувањето и евалуацијата на вашите услуги;
- Осигурајте се дека ранливите групи се вклучени во ко-дизајнирањето на вашите услуги;
- Обезбедете ранливите поединци да уживаат еднаков пристап и исто ниво на поддршка како и другите бегалци;
- Побарајте повратна информација од бегалците откако ќе ви биде испорачана услугата и редовно информирајте ги;
- Промовирајте волонтерски активности и вклучување на локалната заедница за поттикнување на социјална, економска и културна интеграција на бегалците;
- Поддржувајте локални иницијативи за бегалците, како што се слободно време, образование, вработување, семејство и „бирокуратско“ менторство;
- Овозможете вистинска соработка заснована на партнерство и вклучете ги сите релевантни актери за интеграција, вклучувајќи ги националните, регионалните и локалните власти, јавните служби, социјалните партнери и граѓанското општество;
- Прегледајте ги вашите активности, практики, услуги и резултати од интеграцијата во координација со релевантните партнери.

7. ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ПРАКТИКИТЕ НА ИНТЕГРАЦИЈА

Повеќето добри практики во пакетот со алатки се избрани како пример и по нивното оценување според следната листа на критериуми и индикатори:

1. ДИМЕНЗИЈА: ИНКЛУЗИВНОСТ И УЧЕСТВО

Индикатори

Дали практиката гарантира дека нејзините услуги се достапни за различни групи?

- Обезбедува еднакви можности за своите целни групи (жени и мажи од сите возрасти, ЛГБТ+ во зависност од конкретната целна група, лица со попреченост и посебни потреби);
- Усвојува партиципативен, инклузивен пристап за вклучување на родовите аспекти во главните политики, различности и возраста;
- Обезбедува (гарантира) дека еднаквоста и различноста се суштински дел од тоа како се обезбедуваат услугите, земајќи ги предвид различните потреби и капацитети;
- Обезбедува релевантни информации за иницијативата на различни јазици и формати и канали за комуникација, соодветни за возраста, полот и различноста на наменетата публика;
- Прави разумни прилагодувања во начинот на кој ги обезбедува услугите за да се земат предвид посебните потреби на целната група (на пр., обезбедување грижа за децата за (самохраните) родителите, специфични прилагодувања за лицата со инвалидитет, обезбедување флексибилни услуги во флексибилни часови (флексибилно работно време), адаптирана и неформална поддршка за бегалците

Дали практиката вклучува активно учество на општеството-примател?

- Ја смета интеграцијата за двонасочен процес и има за цел промени и на страната на општеството-примател (однесување, норми, институции);
- Предвидува активна улога на општеството-примател во своето спроведување (на пр., волонтери);
- Вклучува активности за поддршка на размената (размени) со општеството-примател.

Дали практиката ги консултира своите корисници и ги вклучува во проценката, дизајнот, спроведувањето, следењето и евалуацијата на акцијата?

- Организира редовни консултативни активности со бегалците за да се обезбеди нивен придонес во текот на програмскиот циклус, од проценката до евалуацијата;
- На корисниците им обезбедува одреден надоместок за овозможување на консултациите;
- Обезбедува соодветни механизми за повратни информации за корисниците безбедно да ги изразат своите мислења за квалитетот на услугите.

2. ДИМЕНЗИЈА: РЕЛЕВАНТНОСТ И КОМПЛЕМЕНТАРНОСТ

Индикатори

Дали се целите на практиката релевантни за потребите на целните групи?

- Ги идентификува и анализира потребите на целната група (интервјуа/фокус групи со целната група, секундарни истражувања, анкети).

Дали практиката пополнува празнина во поддршката за интеграција?

- Ги идентификува и анализира постоечките празнини во поддршката за интеграција и дизајнира активности за пополнување на овие празнини;
- Ги надополнува постоечките мерки преку надградба и координација со нив;
- Работи со корисниците од самиот почеток за да се развие долгорочен план за интеграција и да ја олесни транзицијата кон главните програми за социјална заштита, интеграција и инклузија.

Дали практиката се заснова на достапните политики, насоки, пакети со алатки и добрите практики на национално и меѓународно/ЕУ ниво?

- Користи/се повикува на релевантни упатства и Алатки на национално и ЕУ/меѓународно ниво.

Дали практиката води кон системско подобрување, адресирање на потребите на мнозинството од целната група во целната област?

- Придонесува за зајакнување на капацитетите на бегалците/нивните заедници;

- Придонесува за зајакнување на капацитетите на релевантните институции за поддршка на интеграцијата (на пр., промена на политиката или стратегијата; законодавни реформи; институционални реформи; реформи во управувањето; зголемена одговорност за јавните расходи или подобрени процеси за јавни консултации);
- Ги адресира дискриминацијата и празнините во информирањето како пречки за долгорочна интеграција;
- Практиката е скалабилна и вклучува конкретни планови за проширување.

3. ДИМЕНЗИЈА: ЕФЕКТИВНОСТ

Индикатори

Колку целите на практиката се/биле реални, следени, оценувани и постигнати?

- Ги постигнува предвидените резултати со конкретни капацитети и исходи;
- Има јасна рамка за резултати која овозможува мерење на резултатите и влијанието, со паметни индикатори;
- Потенцијалните ризици се вклучени во дизајнот на програмата;
- Систематски собира клучни податоци за перформансите за редовно следење и анализа;
- Проценува и прегледува каков напредок има направено практиката кон постигнување на нејзините цели;
- Анализира дали нејзините интервенции придонесуваат за долгорочни одржливи промени во интеграцијата

4. ДИМЕНЗИЈА: ОДРЖЛИВОСТ

Индикатори

Дали практиката ги искористи своите придобивки по завршувањето на акцијата?

- Подготвува и применува добро дефиниран план за постепено исфрлање (укинување) за да обезбеди одржливи позитивни промени и употреба на производите/резултатите од акцијата.

Дали практиката привлекува структурно финансирање, поддршка од нови спонзори или генерира сопствени ресурси?

- Воспоставува партнерства и односи со релевантните засегнати страни (чинители) како составен дел од акцијата за да се обезбеди силна поддршка за продолжување по завршувањето на примарното финансирање;
- Ги диверзифицира изворите на финансирање и идентификува нови можности за национално и финансирање од ЕУ на долгорочна интеграција (на пр., менување или планирање да се префрли од иницијативи засновани на проекти кои се временски ограничени, зависни од еден (надворешен) донатор, на сеопфатна повеќегодишна стратегија за интеграција заснована на обезбедено финансирање или различни можности за финансирање);
- Гарантира постоење на човечки ресурси, експертиза и инфраструктура за одржување на услугите на крајот од акцијата.

5. ДИМЕНЗИЈА: ПАРТНЕРСТВО И СОРАБОТКА

Индикатори

Дали практиката има некаква стратегија за воспоставување комуникација и координација со другите релевантни актери за поттикнување на интеграцијата на мигрантите? (на пр., граѓанското општество, јавните власти, приватниот сектор)

- Обезбедува вклученост и учество на клучните чинители во нејзината развојна фаза;
- Има развиено и спроведува стратегија за нивно вклучување во акцијата.

Дали практиката придонесува за дискусии за подобрување на политиките за поддршка на интеграцијата?

- Придонесува за развој на сеопфатни стратегии за интеграција кои ги вклучуваат националните/регионалните/локалните власти, давателите на услуги и граѓанското општество;
- Се труди да работи во координација со релевантните партнери (локални власти, НВО, социјални партнери, истражување, институции, итн.) за заеднички преглед на активностите, практиките, услугите и резултатите од интеграцијата.

Оваа алатка за самооценување е адаптирана од мрежата за евалуација на MPG за иницијативата Одржливи практики на интеграција (SPRING), која ви овозможува да ги прикажете вашите добри практики тестирани според критериумите на европска платформа (www.integrationpractices.eu).

8. ПОИМНИК

Барател на азил: Барател на азил е поединец кој бара меѓународна заштита. Во земјите со индивидуализирани процедури, барател на азил е некој чие барање сè уште не е конечно решено од земјата во која тој или таа го поднел. Не секој барател на азил на крајот ќе биде признаен како бегалец, но секој бегалец првично е барател на азил.

Корисници на меѓународна заштита: Поединци на кои веќе им е доделен статус на бегалец или други дополнителни форми на заштита. Овој Прирачник го користи зборот бегалци за да ги покрие двете категории.

Корисници на субсидијарна заштита: Според правото на ЕУ, тоа се лица кои не се квалификуваат како бегалци, но кои би се соочиле со реален ризик да претрпат сериозна штета доколку се вратат во нивната земја на потекло и кои не се во можност да добијат заштита од таа земја.

Комплементарни патишта: Безбедни и регулирани патишта кои го надополнуваат преселувањето на бегалците и преку кои бегалците може да бидат примени во една земја и да им се задоволат потребите за меѓународна заштита додека тие се способни самите да се издржуваат за потенцијално да дојдат до одржливо и трајно решение.

Трајни решенија: Средствата со кои состојбата на бегалците може задоволително и трајно да се реши преку обезбедување национална заштита на нивните граѓански, културни, економски, политички и социјални права.

Дискусија во фокус група: Метод за собирање квалитативни податоци/информации од група на лица однапред избрани според специфични критериуми.

Странец: Оваа категорија генерално ги вклучува сите оние лица кои се отселиле од нивното првобитно место на живеење, привремено или трајно, и од низа различни причини.

Добра практика: Иновативна, интересна и инспиративна практика која има потенцијал да се пренесе целосно или делумно во други национални опкружувања. Добрите практики вклучени во Пакетот со алатки се идентификувани според клучните критериуми во секое поглавје и петте клучни општи индикатори: инклузивност и учество; релевантност и комплементарност; ефективност; одржливост; партнерства и соработка.

Инклузија: Процес на поттикнување и подобрување на учеството на бегалците во општеството, преку

доделување на истите права кои ги имаат граѓаните, создавање врски и пријателства, можност да аплицираат за локални работни места или да одат во локални училишта и да имаат пристап до различни услуги, како што се домување или здравствена грижа. Акцискиот план за интеграција и инклузија за 2021-2027 година на Европската Комисија наведува дека „инклузија за сите значи да се осигура дека сите политики се достапни и функционираат за секого, вклучително и за мигрантите и граѓаните на ЕУ со мигрантско потекло. Ова значи прилагодување и трансформирање на главните политики на потребите на различното општество, земајќи ги предвид специфичните предизвици и потреби на различни групи. Акциите за да им се помогне на мигрантите да се интегрираат не треба и не би требало да бидат на штета на мерките за придобивки на другите ранливи или обесправени групи или малцинства. Напротив, тие придонесуваат политиките да бидат поинклузивни во целина“.

Интеграција: Локалната интеграција во контекст на бегалците е динамичен и повеќеслоен двонасочен процес, кој бара напори од сите засегнати страни, вклучително и подготвеност од страна на бегалците да се прилагодат на општеството-домаќин без да мора да се откажат од сопствениот културен идентитет, и соодветна подготвеност од страна на заедниците-домаќини и јавните институции да ги пречекаат бегалците и да ги задоволат потребите на различното население (Извршен комитет на УНХЦР, Заклучок за локална интеграција бр. 104 (LVI) – 2005 година).

Мигранти: Луѓе кои одлучиле да се преселат преку меѓународните граници, не поради директна закана од прогон, сериозна повреда или смрт, туку исклучиво од други причини, како на пример, да ги подобрат своите животни услови преку барање можности за работа или образование или повторно да се обединат со семејството.

Малолетници: Лица кои се под законската возраст за полнолетство и затоа не се законски независни. Овој поим ги вклучува адолесцентите. Според Конвенцијата за правата на детето (КПД), „дете“ е лице кое е помладо од осумнаесет години, освен ако важечкиот закон не одредува пониска возраст. КПД го поистоветува поимот „дете“ со „малолетник“.

Партиципативен пристап: Пристап кон развојот и/или управувањето во кој клучните чинители (а особено предложените корисници) на политиката или интервенцијата се целосно вклучени во процесот на

идентификување проблеми и приоритети и имаат значителна контрола врз анализата и планирањето, спроведувањето и следењето на решенијата.

Засегнати лица: Сите лица за кои УНХЦР има овластување да обезбеди заштита, решенија и помош. Тука спаѓаат бегалците, барателите на азил, бегалците кои доброволно се враќаат, лицата без државјанство и, во многу ситуации, внатрешно раселените лица (ВРЛ), вклучувајќи ги и оние кои може да добијат заштита и помош од државата и од други партнери.

Заштита: Концепт кој ги опфаќа сите активности насочени кон добивање целосно почитување на правата на поединецот во согласност со словото и духот на човековите права, правото на бегалците и меѓународното хуманитарно право. Заштитата вклучува создавање на средина погодна за почитување на луѓето, спречување и/или ублажување на непосредните ефекти од специфичен модел на злоупотреба и враќање на достоинствени услови за живот преку репарација, реституција и рехабилитација.

Бегалец: Лице кое ги исполнува критериумите за подобност според важечката дефиниција за бегалци, како што е предвидено во меѓународните или регионалните инструменти за бегалци, според овластувањето на УНХЦР и/или националното законодавство.

Преселување: Трансфер на бегалци од земјата во која тие побарале засолниште во друга земја која се согласила да ги прими. Бегалците обично ќе добијат азил или некоја друга форма на право на долгорочен престој и во многу случаи ќе имаат можност да станат натурализирани граѓани. Затоа, преселувањето е трајно решение како и Пакет со алатки за заштита на бегалците. Тоа е исто така практичен пример за меѓународно споделување на товарот и одговорноста.

Мандат на УНХЦР: Улогата и функциите на УНХЦР како што се наведени во Статутот на УНХЦР и како што се елаборирани во резолуциите на Генералното собрание на Обединетите нации. Мандатот на УНХЦР, како што е декларирани во нејзиниот Статут, е да обезбеди меѓународна заштита и да бара трајни решенија за бегалците. УНХЦР има дополнителен мандат во врска со прашањата на бездржавјанството, бидејќи таа има одредена улога според член 11 од Конвенцијата за намалување на бездржавјанството од 1961 година. Генералното собрание, исто така, побара од Канцеларијата да ги промовира Конвенциите за бездржавјанство од 1954 и 1961 година и да помогне во спречувањето на бездржавјанството преку обезбедување технички и советодавни услуги за државите во однос на законодавството и практиката за државјанство.

Ранливи: Физички, ментално или социјално обесправени лица кои можеби не можат да ги задоволат своите основни потреби и затоа може да бараат посебна помош.

9. ПРЕПОРАКИ

„Овој прирачник е корисна алатка за насочување на локалните власти во планирањето, спроведувањето и оценувањето на нивните практики за интеграција и нуди многу практични идеи за тоа како корисниците директно да се вклучат во процесот“

Катарина Бамберг, Советник за политика
Оддел за миграција и интеграција во EUROCITIES

„Овој пакет со алатки нуди корисни насоки за практичарите за интеграција и инклузија, засновани на принципите на зајакнување, ко-дизајнирање, максимизирање на потенцијалот на различноста и меѓукултурна интеракција. Препорачана литература за професионалците и волонтерите на Меѓукултурните градови низ целиот свет.“

Ирена Гуидикова, Раководител на програми за вклучување и антидискриминација, Совет на Европа

„Локалните и регионалните власти се инструментални во реализацијата на успешни политики за интеграција на терен, но тие премногу често се препуштени сами на себе кога станува збор за спроведување на таквите политики. Прирачникот за интеграција на УНХЦР е непроценлива алатка во овој поглед“.

Антје Гротер, Известувач на Европскиот комитет на регионите (CoR) за Новиот пакт за миграција и азил и Потпретседател на германскиот градски парламент во Бремен

Мандат на УНХЦР: Улогата и функциите на УНХЦР како што се наведени во Статутот на УНХЦР и како што се елаборирани во резолуциите на Генералното собрание на Обединетите нации. Мандатот на УНХЦР, како што е декларирани во нејзиниот Статут, е да обезбеди меѓународна заштита и да бара трајни решенија за бегалците. УНХЦР има дополнителен мандат во врска со прашањата на бездржавјанството, бидејќи таа има одредена улога според член 11 од Конвенцијата за намалување на бездржавјанството од 1961 година. Генералното собрание, исто така, побара од Канцеларијата да ги промовира Конвенциите за бездржавјанство од 1954 и 1961 година и да помогне во спречувањето на бездржавјанството преку обезбедување технички и советодавни услуги за државите во однос на законодавството и практиката за државјанство.

